

2015

Årsredovisning Länsförsäkringar Sak

Det finansiella året 2015

Året i korthet

- Årets resultat före bokslutsdispositioner och skatt blev 972 (320) Mkr.
- Det försäkringstekniska resultatet uppgick till 501 (308) Mkr.
- Totalkostnadsprocenten uppgick till 78 (86).
- Starkt tekniskt resultat med tillväxt inom sjuk- och olycksfallsaffären.

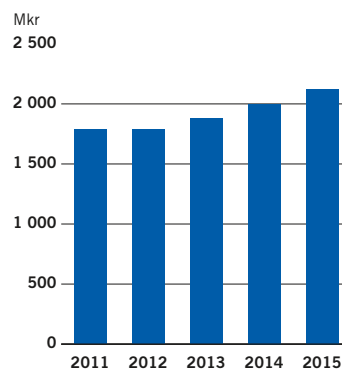
NYCKELTAL

%	2015	2014	2013	2012	2011
Totalkostnadsprocent	78	86	98	96	106
ROE ¹⁾	23	14	5	11	2
Total kapitalavkastning	7,7	5,6	-1,2	3,7	6,4
Konsolideringsgrad	172	196	194	198	202
Solvensgrad enligt Solvens I ²⁾	665	505	971	1 042	920

¹⁾ Resultat före bokslutsdispositioner minus schablonskatt 22,0 procent i förhållande till genomsnittligt eget kapital inklusive 78 procent av obeskattade reserver.

²⁾ Kapitalbas genom erforderlig solvensmarginal.

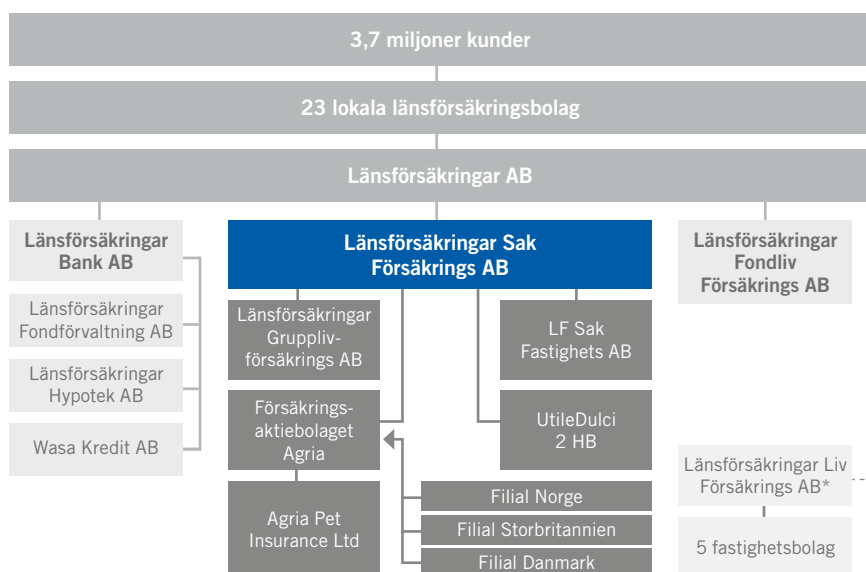
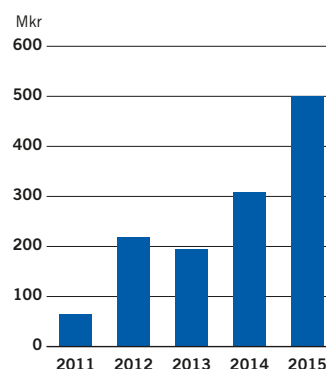
Premieinkomst

Premieinkomst efter avgiven återförsäkring. År 2014 justerad med 500 Mkr motsvarande effekt av överlåtelse trafikförsäkringsbestånd till länsförsäkringsbolagen.

Försäkringsrörelsens tekniska resultat

* Bolaget drivs enligt ömsesidiga principer och konsolideras inte.

2123 Mkr
AFFÄRSVOLYM

Länsförsäkringar Sak

Affärsenhet Sak inom Länsförsäkringar-koncernen ansvarar för den skadeförsäkringsrörelse, inklusive djur- och grödaförsäkring, samt hälsaförsäkring som enligt uppdrag från länsförsäkringsbolagen ska bedrivas av Länsförsäkringar AB.

Affärsenhet Saks uppdrag är att komplettera bolagens erbjudande med specialprodukter för att möta kundernas behov och att starta ny affär som sedan kan föras ut till länsförsäkringsbolagen. Affärerna drivs så att länsförsäkringsbolagen kan erbjuda kunderna ett brett försäkrings-

sortiment för människor, djur, egendom och få ett bra återförsäkringsskydd. Länsförsäkringar Sak tecknar sjukvårds-, sjuk- och olycksfallsförsäkring inom Hälsaområdet, företag specialförsäkring och internationell återförsäkring samt hanterar länsförsäkringsgruppens samlade återförsäkringsskydd. Djurförsäkring drivs i dotterbolaget Agria Djurförsäkring och i dotterbolaget Länsförsäkringar Gruppliv tecknas grupplivförsäkring som är en viktig del av kunderbjudandet inom det växande affärsområdet Hälsa.

Kort om Länsförsäkringar

Kundägda länsförsäkringsbolag med lokal närvaro

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna, och kundägandets principer utmärker även bankverksamheten. Genom respektive länsförsäkringsbolag och de gemensamt ägda Liv- och Sakförsäkringsverksamheterna får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala

närvaron och förankringen – erfarenheten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet: Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har mer än 3,7 miljoner kunder och cirka 6 000 medarbetare.

Innehåll

Inledning

2 VD har ordet

Verksamheten

4 Förvaltningsberättelse
9 Femårsöversikt

Finansiella rapporter

11 Resultaträkning
11 Rapport över totalresultatet
12 Resultatanalys
13 Balansräkning
15 Rapport över förändringar i eget kapital
15 Kassaflödesanalys
16 Noter
45 Revisionsberättelse

Övrig information

46 Styrelse, ledning och revisor
48 Definitioner
49 Adress

Tillsammans skapar vi trygghet och möjligheter

Vd har ordet | Rubriken ovan är vår vision. I den föränderliga värld vi lever i idag är den viktigare än någonsin. Affärsenhet Sak ska driva lönsamma affärer som kompletterar och samverkar med länsförsäkringsbolagens affär, samt utveckla ny affär så att länsförsäkringsbolagen även i framtiden kan möta kundens behov av skydd för människor, djur och egendom. Vårt arbete med kunders trygghet sträcker sig mer än 200 år tillbaka i tiden.

Det är en verklig förmån att få skapa värde för våra kunder, som ytterst dessutom är våra ägare. Affärsområde Hälsa erbjuder en riktigt uppskattad försäkring som kallas "Bo Kvar". Den innehåller skydd vid dödsfall, sjukdom och arbetslöshet och säljs till dem som tar bolån i Länsförsäkringar. Det här skyddet har efterfrågats av kunderna och det känns gott att kombinera bolånet med en riktigt bra försäkring så att boendeköparen kan känna sig trygg.

2015 blev ännu ett starkt år för oss. Rörelseresultatet för Sakbolaget med dotterbolag uppgick till 908 (791) Mkr, varav 922 (208) Mkr i Länsförsäkringar Sak. Ett årsresultat som består av ett starkt tekniskt resultat för försäkringsrörelsen, utdelningar från dotterbolagen på 450 Mkr och att kapitalförvaltningen har lyckats bra i sitt uppdrag. I dotterbolagen var det många faktorer som bidragit till det goda resultatet. Bland annat smådjursaffären inom Agria som levererade ett resultat på 214 Mkr (Agria totalt 286 Mkr).

Medarbetarna gör ett fantastiskt arbete

Det resultat vi levererar beror på fantastiska medarbetare som gör ett enastående arbete. Delaktighet och kompetens är det

som skapar lönsam tillväxt. De senaste årens devis "att göra lönsamma affärer och att göra affärer lönsamma" eftersträvas oavsett vilken roll man har inom organisationen. Marknaden och konkurrensen är fortsatt hård inom de flesta områden men trots det så har många försäkringsrisker förnyats och nytecknas. För att skapa en mer ändamålsenlig organisation inom Sak gjordes en organisationsförändring i början av 2015 där två affärsområden

Det resultat vi levererar beror på fantastiska medarbetare som gör ett enastående arbete.

slogs samman till ett; affärsområde Återförsäkring och Special. Det möjliggör förutom ökad effektivitet, även en breddning i det internationella nätverket och öppnar möjligheter till nya affärer och stärkta relationer. Att fokusera på kvalitet och effektivitet är en del av vår vardag. Som stöd i effektiviseringsarbetet använder vi oss av arbetsmetoden Lean vilket innebär att processer ständigt förfinas.

Utveckling och expansion

Digitaliseringen inom Affärsområde Hälsa går starkt framåt. Under året har en förenklad och digitaliserad hälsodeklaration tagits fram vilken ersätter pappersvarianterna. Det här är helt rätt väg att gå. Utöver att det blir enklare för både våra kunder och oss själva bidrar digitaliseringen till ett modernare och mer miljömedvetet arbetssätt. Hälsa har även i samarbete med våra vårdgivare, börjat arbeta med oberoende medicinsk granskning av operationsförfrågningar. Det görs för att säkerställa att den vård som förmedlas är förenlig med de senaste forskningsrönen. För att kvalitetssäkra arbetet har vi tillsammans med andra försäkringsbolag inrättat ett medicinskt råd, som noggrant följer granskningen.

En grundläggande förutsättning för att kunna driva försäkringsverksamhet är ett bra återförsäkringsskydd. Länsförsäkringsgruppens återförsäkringslösningar drivs i verksamheten sedan många år. Länsförsäkringsaffären har under 2015 haft ett relativt lugnt skadeår. Vi tecknar

även internationell mottagen återförsäkring. Utvecklingen med allt fler katastrof-skador i världen visar hur viktigt återförsäkringsskyddet är. De senaste åren har återförsäkringspriserna pressats nedåt men det verkar nu minska något medan trenden med fusioner och uppköp fortsätter. Till årets större skador för internationell mottagen återförsäkring räknas den stora explosionen i Tianjin, Kina. Det

var i augusti som explosionen skedde, i ett nytt gigantiskt industriområde, en så kallad ekonomisk tillväxtzon. De materiella skadorna blev väldigt omfattande, över 100 människor omkom och fler än 700 skadades.

Agria som förutom i Sverige bedriver verksamhet även i Norge, Danmark och Storbritannien levererar ett mycket positivt resultat med framgångar i alla länder. Det är framför allt affärsområdena för smådjur som lyfter affären. Tillväxten inom Kattförsäkring är stor. Under nästa år expanderar Agria med etablering av verksamhet i Finland. Det är glädjande. Med vårt nordiska fokus ligger det nära till hands.

Framtidstro

Länsförsäkringars totala erbjudande är svårslaget. Vi har en lång historia där de grundläggande idéerna är lika giltiga idag som de var då. Utan tvekan kan vi även i framtiden möta de kundbehov som finns. Att ge den bästa kundnyttan är en viktig framgångsfaktor, eftersom kunden varje år måste fatta ett beslut om att behålla oss som försäkringsgivare. Det är därför glädjande att vi i den senaste SKI mätningen fick toppbetyg med Sveriges mest nöjda kunder. Varumärket Länsförsäkringar är idag ett av de starkaste i branschen och ett av de mest kända i hela landet. I tillägg till detta är varumärket Agria det i särklass starkaste inom djurförsäkring. Agrias starka varumärke byggs bland annat genom ett stort engagemang i djurens hälsa och forskningsprogram. Vid olika djurevenemang, tävlingar, utställningar med mera finns Agria representerat och i samarbetet med flera djurägarorganisationer finns en ständig dialog med kunderna.

För att stå rustade för framtiden behöver vi fortsatt ha engagerade medarbetare,

hållbarhet i allt vi gör och hela tiden utveckla verksamheten och arbetssätt. Att bejaka och nyttja varandras olikheter skapar enorma möjligheter framåt. Den digitala utvecklingen är en av våra viktigaste framtidsfrågor, naturligtvis styrd av förändrade behov och beteenden. Kundbehoven förändras och allt går i rasande fart. Inför kommande år väntar en offensiv satsning för att försöka möta dessa. Vår

fortsatta utveckling har ett gott utgångsläge med många framtida möjligheter.

Stockholm i februari 2016

ANN SOMMER

Vd Länsförsäkringar Sak

Den digitala utvecklingen är en av våra viktigaste framtidsfrågor, naturligtvis styrd av förändrade behov och beteenden.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ), 502010-9681, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2015. Bolaget har sitt säte i Stockholm.

Koncernredovisning har inte upprättats med hänvisning till ÅRL 7 kap 2§ eftersom bolaget och dess dotterbolag omfattas av koncernredovisningen för Länsförsäkringar AB (publ), 556549-7020. Sifferuppgifter inom parentes avser föregående år.

Ågarförhållande

Länsförsäkringar Sak försäkringsaktiebolag (publ), nedan kallat Länsförsäkringar Sak, ägs till 100 procent av Länsförsäkringar AB (publ), som ägs av 23 länsförsäkringsbolag tillsammans med 16 socken- och häradsbolag.

Organisation

Länsförsäkringar Sak är moderbolag till Försäkringsaktiebolaget Agria, Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag, Länsförsäkringar Sak Fastighets AB och handelsbolaget Utile Dulci 2 HB.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Sak bedriver verksamhet inom sakförsäkring. Merparten av sakförsäkring i länsförsäkringsgruppen tecknas i de lokala länsförsäkringsbolagen med lokala tillstånd. Länsförsäkringar Saks uppdrag är dels att bedriva affär på utvecklingsområden inom sakförsäkring dels att komplettera länsförsäkringsbolagens erbjudande genom att driva de affärer där det finns behov av specialistkompetens eller där skalfördelar nås genom att affären tecknas inom Länsförsäkring Sak. Affär tecknades under 2015 inom försäkringsområdena sjuk, sjukvård, olycksfall, egendom, transport och ansvar. Dessutom erbjuds försäkringsskydd för rikstäckande kunder inom

företagsmotor (trafik- och motorfordonsförsäkring) samt skadelivränterörelse. Bolaget hanterar även länsförsäkringsgruppens interna och externa återförsäkring samt tecknar mottagen internationell återförsäkring. Länsförsäkringar Saks dotterbolag Försäkringsaktiebolaget Agria är ett specialistföretag för djur- och grödaförsäkring. Inom dotterbolaget Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag tecknas gruppliv och tjänstegruppliv. Verksamheten i Länsförsäkringar Sak med dotterbolag bedrivs samlat i Länsförsäkringar ABs Affärsenhet Sak.

Marknad

Marknaden för personriskförsäkring påverkas av hushållens ökade skuldsättning och oron för att de offentliga socialförsäkringarna inte är tillräckliga. Allt fler köper privata försäkringar för att öka den ekonomiska tryggheten vid sjukdom, olycksfall, arbetslöshet och dödsfall. Företagarna är också måna om att de själva och deras medarbetare inte får långa sjukskrivningsperioder och sjukvårdsförsäkringen blir då ett sätt att öka tryggheten och hålla företagets medarbetare friskare. Samhällsutvecklingen med kraftigt ökande sjukskrivningar, där psykisk ohälsa dominerar, gör att många arbetsgivare måste arbeta mera med frågan.

Marknaden för sjukvårdsförsäkring växer och konkurrensen är hård, framför allt marknaden för medelstora och stora företag. Lönsamheten i sjukvårdsförsäkring är svag i hela branschen och flertalet försäkringsbolag har infört självrisker, höjt premierna och infört nya begränsningar i för-

säkringsvillkoren. Länsförsäkringar är fortsatt marknadsledande inom området och har den mest heltäckande produkten med såväl förebyggande hälsotjänster, rätt vård i rätt tid samt effektiv rehabilitering.

Marknaden för sjuk- och olycksfallsförsäkring har även den ökat under året med cirka 7 procent. För Länsförsäkringar har marknadsandelen gått ned något men ligger relativt stabil över åren med drygt 19 procent.

Prispressen inom transport har stagnerat något men inga tecken tyder på att premierna är på väg uppåt. Inom ansvarsförsäkring har konkurrensen hårdnat ytterligare under året genom nyetableringar och att försäkringsbolag som tidigare enbart riktade sig mot storföretag nu också bearbetar samma marknadssegment som Länsförsäkringar Sak, (små och medelstora företag). Portfölj- och gruppupphandlingar från de större försäkringsmäklarna blir allt vanligare, framförallt inom motor och transport.

På den internationella återförsäkringsmarknaden är den samlade återförsäkringskapacitet fortsatt stor. Rekordlåg ränta och goda resultat hos återförsäkringsbolagen har fortsatt att locka nya investerare till branschen vilket resulterar i pressade priser.

Länsförsäkringar Saks samarbete inom INI (International Network of Insurance) vidareutvecklas löpande och ger länsförsäkringsgruppens svenska företagskunder med internationella intressen möjlighet att få skraddarsydda och lokala försäkringslösningar i över 100 länder till konkurrenskraftiga priser.

Väsentliga händelser under året

Hälsa

Länsförsäkringar ökar både premievolymer och antal försäkringar inom området personriskförsäkring. Skadekostnaderna inom sjukvårdsförsäkring utvecklas ogynnsamt och ett flertal åtgärder vidtas för att bryta utvecklingen, bland annat justeringar i priser och självrisker. Under året har ett viktigt kvalitetsarbete inletts inom sjukvårdsförsäkringen. Målet är att alla operationer som görs inom försäkringen ska omfattas av en oberoende medicinsk granskning. Syftet är både att säkerställa patientsäkerhet och kundnytta samt kostnadsutvecklingen inom försäkringslösningen. Länsförsäkringars sjukvårdsförsäkring, som inkluderar skadeförebyggande tjänster och rehabilitering, ger medarbetarna stöd till en bättre hälsa och hjälper företagen att minska medarbetarnas sjukdagar.

Övriga delar inom sjuk- och olycksfallsaffären har haft ett bra år och levererar ett stabilt positivt resultat. Försäkringen Bo Kvar som lanserades i december 2014 i samarbete med Länsförsäkringar Bank ger ekonomiskt skydd för bankens bolånekunder vid dödsfall, sjukdom och arbetslöshet. Försäljningen utvecklas starkt och ca 10 000 personer är nu försäkrade.

Ett beslut har fattats att föra över en affär inom olycksfall och sjukförsäkring för vuxna till länsförsäkringsbolagen. Nyteckning av affären sker från januari 2016 hos länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak upphör med nyteckning från 1 mars 2016.

Återförsäkring och Special Länsförsäkringar Sak kompletterar länsförsäkringsbolagens erbjudande till företagskunder genom affärsområde Specialförsäkring med speciallösningar inom ansvar, transport, motor och egendom. Detta affärsområde slogs samman den 1 januari 2015 med affärsområde Återförsäkring och det nya affärsområdet fick namnet Återförsäkring och Special. Genom sammanslagningen skapas synergier inom områden som IT- och affärsutveckling, affärsstöd samt marknad och försäljning.

Trots en mindre beståndsminskning fortsätter Länsförsäkringar Sak att leverera ett stadigt positivt resultat inom transport.

Inom ansvarsförsäkring har del av affären påverats av det osäkra rättsläget vad gäller professionsansvarsförsäkring för livförsäkringsförmedlare. Till följd av det har Länsförsäkringar Sak redan under 2014 slutat att nyteckna ansvarsförsäkring för livförsäkringsförmedlare. Två ärenden har behandlats i Hovrätten under året, och båda har överklagats till Högsta Domstolen. Förhoppningen är att rättsläget i frågan klarnar under 2016. Försäkringsbeståndet i ansvarsaffären har därmed minskat något men affären levererar ett fortsatt positivt resultat. Säljaransvarsförsäkringen, som ger en hussäljare skydd för det 10-åriga ansvaret för dolda fel som jordabalken ålägger en hussäljare av en privatbostad, ökar i takt med att Länsförsäkringar Fastighetsförmedling växer.

Trots flera stora skador i mottagen återförsäkring, både i länsförsäkringsgruppens interna affär och i mottagen internationell

återförsäkring, levererar affären mottagen återförsäkring positivt resultat.

Förberedelser inför nya riskbaserade verksamhetsregler, Solvens II

Arbetet under 2015 har i första hand inriktats på att slutföra implementering av regelverket. Förberedelsearbetet har utförts med inriktningen att skapa så stor affärs- och kundnytta som möjligt. Nya former för styrning, hantering och kontroll av risker samt allokering av kapital har bidragit till att effektivisera arbetsprocesser och att utveckla bättre beräkningsverktyg för avvägningar mellan risktagande och möjligheter till avkastning.

Länsförsäkringar Sak har under året tillsammans med övriga försäkringsbolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen ansökt till Finansinspektionen om att få använda en partiell intern modell för rapportering av solvenskapitalkrav. Därigenom ska Länsförsäkringar Sak kunna arbeta med ett kapitalkrav som stämmer bättre med de egna riskerna i företaget än vad som följer av regelverkets standardformel.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Inga väsentliga händelser efter balansdagen.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Personriskområdet förväntas påverkas av att sjukskrivningarna ökar i snabb takt. Psykisk ohälsa dominerar och står nu för nästan hälften av sjukskrivningarna. Alla

inblandade behöver kraftsamla för att bryta trenden, inte minst kommer arbetsgivarnas insatser att uppmärksammas alltmer. Förebyggande och tidiga insatser på arbetsplatserna är en nyckel till framgång. Hushållens skuldsättning växer kontinuerligt och har lett till att många idag har ett otillräckligt försäkringsskydd. Behovet av personriskförsäkring i form av ersättning vid sjukdom, olycksfall och arbetslöshet kommer att fortsätta öka. Försäljningen inom området utvecklas väl för Länsförsäkringar Sak. Med mycket nöjda sjukvårdsförsäkringskunder och en stor marknadsandel inom företagsförsäkring har Länsförsäkringar ett bra utgångsläge för tillväxt.

Det nya affärsområdet Återförsäkring och Special satsar på en offensiv tillväxt i en femårsplan som bland annat omfattar nya produkter och riktade satsningar. Länsförsäkringar Sak ser också möjligheter att växa som aktör inom mottagen återförsäkring.

Risker och riskhantering

Länsförsäkringar Saks största riskexponeringar bedöms vara placeringstillgångar och försäkringsåtaganden inom mottagen återförsäkring och personriskförsäkringar. Se vidare not 2 Risker och riskhantering.

Medarbetare

Medarbetarskap och Ledarskap Engagerade medarbetare och ett starkt ledarskap är viktiga förutsättningar för att uppnå goda resultat. Bolagen inom Länsförsäkringar AB-koncernen arbetar enligt en gemensam modell för prestationsstyrning och i medarbetarskapet ingår att aktivt driva verksamhetsförbättringar. Medarbetarskap innebär att varje medarbetare tar ansvar för sin egen utveckling vad gäller prestation, kompetens och hälsa. Ansvaret beskrivs i personalpolicyn och arbetsmodellen för prestationsstyrning. Det finns tydliga krav och förväntningar på ledare och medarbetare. Utgångspunkten är före-

tagens värderingar samt medarbetar- och ledarprofilen. En ny medarbetarprofil har i dialogform införts i verksamheten under 2015 av respektive chef och ledare. Nöjd medarbetarindex (NMI), ligger på samma höga nivå som i fjol. Faktorer som påverkar NMI är bland annat bra arbetsklimat, upplevelsen av respekt i arbetsgrupper, information från närmaste chef och hög kännedom om företagets övergripande mål. Målet är också att öka medarbetarnas engagemang (EI). Det finns en stor vilja av att vara med och påverka och man är nöjd med sin arbetsplats.

Uppförandekoden och styrdokument förklarar hur chefer och medarbetare förväntas att uppträda och agera i det vardagliga arbetet för att följa företagets vision, värderingar, mål, strategier och externa krav. Chefer och medarbetare förväntas att årligen uppdatera sig och ta del av de dokument som är relevanta för anställningen. Samtliga medarbetare utom vd omfattas av kollektivavtal.

Hälsa och arbetsmiljö

I personalpolicyn beskrivs ledarskapsansvaret inom arbetsmiljö- och hälsofrågor. Riskbedömning sker inför alla organisatoriska förändringar i verksamheten och är ett uttalat chefsansvar. Alla medarbetare har en sjukvårdsförsäkring, som ger snabb tillgång till privat vård. I försäkringen ingår sjukvårdsrådgivning, personligt samtalsstöd samt förebyggande hälsotjänster som innehåller sjukvårdsrådgivning, hälsoprofil och webbaserade hälsoprogram. En tydlig rehabiliteringsprocess finns implementerad i verksamheten.

Inom Länsförsäkringar finns ett generöst subventionerat friskvårdserbjudande i egen anläggning med motionspass, konditions- och styrketräning. Avtal med Företagshälsövården finns för hälsokontroller samt arbetsrelaterade sjukdomar som stresssymptom eller ergonomiska besvär.

Jämställdhet och mångfald

Drivkrafter för ett långsiktigt mångfaldsarbete har identifierats av företagsledning i Länsförsäkringar AB. Att bredda mångfalden och vara en jämställd arbetsplats mål-sattes i affärsplanen och uppnåddes under året. En jämn fördelning mellan män och kvinnor på chefsbefattningar eftersträvas inom samtliga nivåer. Enligt medarbetarmätningar anser 80 procent av kvinnorna att Länsförsäkringar AB är en jämställd arbetsplats. En kartläggning har genomförts under året för att identifiera obalans mellan könen i arbetsgrupper och en handlingsplan för åtgärder har tagits fram inför 2016. Kvalitetssäkring av lönenivån för män och kvinnor i lika befattningar på samtliga nivåer har genomförts under året och en lönekartläggning enligt lag sker var tredje år. Ett aktivt arbete sker i nyrekrytering för att öka den etniska mångfalden. Inga diskrimineringsärenden rapporterades under 2015.

För uppgift om antal anställda m.m., se not 8.

Miljö

Länsförsäkringar Sak arbetar med miljö-hänsyn i hela verksamheten genom att minska miljöpåverkan från verksamheten och att miljöanpassa erbjudandet. Miljöledningssystemet är certifierat enligt ISO 14001 för att miljöarbetet ska drivas på ett strukturerat och uthålligt sätt och Länsförsäkringar AB-koncernen samt länsförsäkringsbolagen är också certifierade enligt ISO 14001.

Länsförsäkringar Sak tar ansvar för den negativa påverkan på miljön som uppstår på grund av verksamhet, i enlighet med företagets miljöpolicy. Tjänsteresor ger bland annat utsläpp av växthusgasen koldioxid. För att minimera miljöpåverkan från tjänsteresorna styrs resorna i stor utsträckning till tåg enligt de reseriktlinjer som finns i tjänsteresepolicyn. Teknisk utrustning möjliggör möten via telefon, video och i digi-

tala kanaler som minskar resandet. De tjänstebilar som finns uppfyller miljöbilsdefinitionen i tjänstebilspolicyn.

Utvecklingen av digitala tjänster ger stora möjligheter till att minska pappersutskicken till kund och samtidigt höja service och kvalitet i informationen. Utöver att det minskar miljöpåverkan från papperstillverkningen och transporten av utskicken så blir informationen mer lättillgänglig för kunden. I slutet av 2015 lanserades länsförsäkringsgruppens digitala målbild som är att utforma marknadens bästa och mest uppskattade digitala tjänster.

En viktig funktion som har stor inverkan på miljön är inköp av produkter och tjänster. Enligt inköspolicyn och uppförandekod för leverantörer ska inköp innebära en så liten miljöpåverkan som möjligt. Ett kontinuerligt arbete sker för att utveckla miljökraven för alla kategorier av inköp och upphandlingar.

Varje skada som inträffar medför på olika sätt en miljöbelastning. Länsförsäkringar AB driver ett sammanhållande skadeförebyggande arbete inom hela länsförsäkringsgruppen för att minska skadorna och miljöeffekter.

Länsförsäkringar Saks kontorsfastigheter är miljöklassade som lågenergiförbrukande samt utformade för att bidra till människors hälsa och miljö, i enlighet med Miljöklassad byggnad samt Green Building. Fastigheterna förvaltas av Humlegården AB, som också är certifierat enligt ISO 14001. Elen i fastigheterna är märkt med Bra Miljöval El, och värmen är fjärrvärme som till största delen produceras av förnyelsebart bränsle.

Ansvarsfulla investeringar

Länsförsäkringar Saks etiska riktlinjer baseras på internationella konventioner inom områdena miljö, mänskliga rättigheter, barnarbete, arbetsrätt, korrupcion och kontroversiella vapen. Inga direktinveste-

ringar görs i företag som bedriver verksamhet med kontroversiella vapen såsom klustervapen, landminor och kärnvapen. I slutet av 2014 skrev Länsförsäkringar AB under FN:s principer för ansvarsfulla investeringar. Alla investeringar i aktier och kreditobligationer genomlysas med hjälp av en extern konsult för att identifiera bolag som kränker internationella konventioner. Vid kränkning mot riktlinjerna finns främst två alternativ, avyttra tillgången eller påverka genom påtryckningar och dialog. Länsförsäkringar Sak använder i första hand dialog och påtryckningar för att få bolag att agera ansvarsfullt.

I slutet av 2015 skrev Länsförsäkringar AB under det internationella initiativet Montreal Pledge där investerare världen över förbinder sig att mäta och redovisa koldioxidavtryck för sina investeringar. Under 2016 kommer koldioxidavtrycket i Länsförsäkringar Saks investeringar att mätas. Länsförsäkringar AB stödjer Carbon Disclosure Project (CDP) som samlar miljöinformation om bolag som sedan används av investerare för finansiella analyser.

Kapitalförvaltning

Kapitalförvaltningen hanteras genom uppdrag från Länsförsäkringar Sak inom Länsförsäkringar AB. Genom en effektiv och konkurrenskraftig förvaltningsmodell med hänsyn tagen till risknivå ska Länsförsäkringar Sak skapa en stabil avkastning på placeringstillgångarna i bolaget för att uppnå en god lönsamhet över tid. Under året har risken i portföljen hållits på en relativt låg nivå. Merparten av den totala marknadsrisken finns i fastigheter, medan marknadsrisken i den mer aktivt förvaltade delen av portföljen låg i räntebärande tillgångar.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick under 2015 till 972 (320) Mkr. Försäkringsrörelsens resultat uppgick

till 501 (308) Mkr och återstående kapitalavkastning och övrig icke teknisk kostnad till 471 (12) Mkr.

Försäkringsrörelsens resultat

Lönsamheten i försäkringsrörelsen är generellt god. Affärerna transport och ansvar utvecklas positivt och redovisar förbättrat resultat jämfört med föregående år. Skadekostnaderna inom sjukvårdsförsäkring har utvecklats ogynnsamt och ett flertal åtgärder vidtas för att bryta utvecklingen.

Premieintäkten efter avgiven återförsäkring uppgick till 2 115 (1 485) Mkr. Föregående års premieintäkt påverkades negativt med -500 Mkr till följd överlåtelsen av trafikförsäkringsbestånd till länsförsäkringsbolagen. Exklusive denna effekt ökar premieintäkten med 7 procent. Ökningen är främst en följd av beståndstillväxt och premiejusteringar inom sjuk- och olycksfallsaffären.

Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring ökade till 1 205 (861) Mkr och skadekostnadsprocenten uppgick till 57 (58). I samband med inriktningsbeslut om att föra över affären olycksfall och sjukförsäkring vuxen till länsförsäkringsbolagen har genomgång skett av affärens reserver vilket genererat ett betydande positivt avvecklingsresultat 2015. Skadekostnader 2014 påverkas positivt av överlåtelsen av trafikförsäkringsbestånd till länsförsäkringsbolagen.

Driftskostnaderna har ökat jämfört med föregående år och uppgick till 444 (412) Mkr. Ökningen i driftskostnader förklaras främst av högre utvecklingskostnader och högre anskaffningskostnader. Driftskostnadsprocenten har dock minskat till 21 (28) procent. Exklusive föregående års negativa effekt på premieintäkten till följd av överlåtelsen av trafikförsäkringsbeståndet uppgår jämförelsetalet till 21 procent. Samtliga försäkringsgrenar visar vinst förutom trafik- och motorfordon som visar mindre

underskott. Totalkostnadsprocenten minskade till 78 (86). Exklusive effekten av överlåtelsen av trafikförsäkringsbestånd uppgick totalkostnadsprocenten föregående år till 90 procent. Förbättringen 2015 beror främst på positivt avvecklingsresultat i affären olycksfall och sjukförsäkring vuxen samt resultatförbättring inom transport och ansvar. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen uppgick till 36 (115) Mkr, förändringen beror dels på lägre räntor och dels på lägre ersättningsreserver efter överlåtelsen av trafikförsäkringsbestånd till länsförsäkringsbolagen.

Finansrörelsens resultat

Totalavkastningen uppgick till 7,7 (5,6) procent. Fastigheter, som vid utgången av året uppgick till cirka 42 procent av placeringstillgångarna, bidrog med 8,4 procentenheter till totalavkastningen. Utöver den löpande direktavkastningen ingår även marknadsvärdeförändringen för fastighetsinnehaven i avkastningen. Ränteportföljen, som har en kort duration, påverkade avkastningen negativt med -0,4 procentenheter. Amerikanska krediter och vidgade kreditspreadar stod för de största negativa bidragen. Tidigare fanns ett skuldskydd för att säkra ränterisken i den diskonterade skadelivräntereserven. I samband med beståndsöverlåtelse av skadelivräntereserven till länsförsäkringsbolagen 2014-12-31 avvecklades skuldskyddet som tidigare utgjorde en stor del av portföljen. Under föregående år var skuldskyddets bidrag till totalavkastningen betydande.

Konsolidering

Konsolideringskapitalet ökade under året och uppgick till 3 642 (2 944) Mkr. Konsolideringsgraden minskade till 172 (196) procent på grund av en ökning av premieinkomsten för egen räkning.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämans förfogande står enligt balansräkningen för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) fritt eget kapital enligt nedan.

Balanserade vinstmedel	63 930 715
Lämnat koncernbidrag	-330 000 000
Skatt på koncernbidrag	72 600 000
Årets resultat	817 074 968
Totalt	623 605 683

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att av vinstmedlen utdelas till moderbolaget 235,00 kronor per aktie motsvarande 470 000 000 kronor, i ny räkning balanseras 153 605 683 kronor. Det är styrelsens bedömning att vinstutdelningen och lämnade koncernbidraget är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet, och bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt, enligt ABL 17:3.

Resultatet av årets verksamhet och bolagets ställning 31 december 2015 framgår av efterföljande finansiella rapporter med tillhörande noter.

Femårsöversikt

Mkr	2015	2014	2013	2012	2011
RESULTAT					
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	2 115	1 485	1 862	1 796	1 839
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	36	115	137	144	169
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-1 205	-861	-1 377	-1 268	-1 513
Driftskostnader	-444	-412	-446	-453	-431
Övriga intäkter och kostnader	-	-19	19	-	-
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	501	308	195	219	64
Återstående kapitalavkastning	483	41	-17	151	37
Övrig icke-teknisk kostnad	-12	-29	-29	-29	-29
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	972	320	149	341	56
Årets resultat	817	217	108	230	41
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)					
Skadeförsäkring	2 123	1 499	1 881	1 786	1 787
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringsstillgångar	6 373	6 093	13 704	14 321	14 167
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	3 913	4 172	11 284	12 059	12 480
Konsolideringskapital					
Eget kapital	828	580	1 326	1 262	1 451
Uppskjuten skatt	8	10	12	17	-39
Obeskattade reserver	1 255	1 205	1 165	1 155	1 139
Övervärden	1 551	1 149	1 150	1 104	1 056
Konsolideringskapital	3 642	2 944	3 653	3 539	3 608
Konsolideringsgrad, procent	172	196	194	198	202
Kapitalbas	3 144	2 588	3 252	3 385	3 092
Erforderlig solvensmarginal	473	512	335	325	336
Kapitalbas, försäkringsgruppen Sakkoncernen	3 371	3 020	3 319	3 281	2 846
Erforderlig solvensmarginal, försäkringsgruppen Sakkoncernen	1 050	1 050	840	826	781
Kapitalbas, försäkringsgruppen¹⁾	9 437	7 619	-	-	-
Erforderlig solvensmarginal, försäkringsgruppen¹⁾	6 072	6 293	-	-	-
NYCKELTAL					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent ²⁾	57	58	74	71	82
Driftskostnadsprocent	21	28	24	25	23
Totalkostnadsprocent	78	86	98	96	106
Kapitalförvaltningen, procent					
Direktavkastning	5,7	0,6	2,3	2,8	4,1
Totalavkastning, inkluderar fastigheter i koncernföretag	7,7	5,6	-1,2	3,7	6,4

¹⁾ Från och med 2014 ingår Länsförsäkringar Sak tillsammans med Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag (publ), Försäkringsaktiebolaget Agria (publ), Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ) samt Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ) i en försäkringsgrupp under Länsförsäkringar AB (publ). Anledningen till den nya försäkringsgruppen är en ändring av Försäkringsrörelselag (2010:2043) som trädde i kraft 1 augusti 2013 (Lag (2013:672) om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043) men som genom övergångsregler började gälla 1 januari 2014.

²⁾ Redovisningen av avgift till Trafikförsäkringsföreningen har tidigare redovisats som försäkringsersättning. Från 2014 redovisas som avgiften som Övrig teknisk kostnad eftersom kostnaden inte anses vara överföring av försäkringsrisk. Då avgiften ses relaterad till försäkringsrörelsen bedöms det mer korrekt att redovisa den som Övrig teknisk kostnad. Skadeprocenten är justerad för 2013 men ej tidigare år på grund av svårigheter att få fram data.

Direktavkastningsprocent

Direktavkastning beräknas som summan av hyresintäkter från fastigheter, ränteutgifter, räntekostnader, utdelningar på aktier och andelar, förvaltningskostnader i kapitalförvaltningen samt driftskostnader i fastigheter, i förhållande till placeringsstillgångarnas genomsnittliga värde under året. Direktavkastningen har omräknats i enlighet med FFFS 2011:28.

Totalavkastningsprocent

Med totalavkastningsprocent avses summan av all direktavkastning och värdeförändring i placeringsportföljen för de tillgångar som omfattas av placeringsriktlinjerna, med beaktande av direkta transaktionskostnader men utan beaktande av förvaltningskostnader, i förhål-

lande till dessa tillgångars genomsnittliga värde under året. Värdeförändring i tillgångar för skuldsäkring ingår i talet, men värdeförändring i de diskonterade försäkringstekniska avsättningar ingår ej i totalavkastningen.

Övervärden

Poster som ingår i Övervärden, se not 20 Aktier och andelar i koncernföretag, med upplysningar om värdering av aktier i fastighetsbolag. Övervärden beräknas genom skillnaden mellan Marknadsvärde och Bokfört värde av fastigheter i dotterbolag, justerat med skillnad mellan Bokfört värde på dessa aktier/andelar i dotterbolag och Eget kapital i dotterbolagen.

Finansiella rapporter

Resultaträkning	11	Not 22 Aktier och andelar i intresseföretag	35
Resultatanalys	12	Not 23 Aktier och andelar	36
Balansräkning	13	Not 24 Obligationer och andra räntebärande värdepapper ...	36
Rapport över förändringar i eget kapital	15	Not 25 Derivat	36
Kassaflödesanalys	15	Not 26 Fordringar avseende direkt försäkring.....	36
Not 1 Redovisningsprinciper.....	16	Not 27 Övriga fordringar	36
Not 2 Risker och riskhantering.....	23	Not 28 Upplupna ränteintäkter	36
Not 3 Premieinkomst.....	30	Not 29 Förutbetalda anskaffningskostnader.....	36
Not 4 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen.....	30	Not 30 Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	36
Not 5 Utbetalda försäkringsersättningar.....	30	Not 31 Obeskattade reserver	36
Not 6 Driftskostnader	30	Not 32 Ej intjänade premier och kvardröjande risk.....	37
Not 7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer.....	30	Not 33 Oreglerade skador	37
Not 8 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar.....	30	Not 34 Pensioner och liknande förpliktelser	37
Not 9 Övrig teknisk kostnad	32	Not 35 Övriga avsättningar.....	37
Not 10 Kapitalavkastning, intäkter.....	32	Not 36 Skulder avseende direkt försäkring.....	38
Not 11 Realiserade vinster på placeringstillgångar	32	Not 37 Övriga skulder.....	38
Not 12 Kapitalavkastning, kostnader	32	Not 38 Pensioner	38
Not 13 Realiserade förluster på placeringstillgångar	32	Not 39 Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.....	39
Not 14 Kapitalavkastning per värderingskategori	32	Not 40 Upplysning om kvittning	39
Not 15 Övriga icke-tekniska kostnader.....	33	Not 41 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	40
Not 16 Skatter	33	Not 42 Förväntade återvinnings- och regleringstider, belopp som förväntas återvinnas	42
Not 17 Materiella tillgångar	33	Not 43 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	43
Not 18 Goodwill	33	Not 44 Upplysningar om närstående	43
Not 19 Andra immateriella tillgångar	34	Not 45 Tilläggsupplysningar om resultaträkningens poster per försäkringsklass	43
Not 20 Aktier och andelar i koncernföretag	35		
Not 21 Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag.....	35		

Resultaträkning

Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse, Mkr	Not	2015	2014
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst	3	3 692,8	5 886,0
Premier för avgiven återförsäkring		-1 570,0	-4 387,2
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-14,5	-7,7
Återförsäkrarens andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		7,2	-6,3
Summa		2 115,5	1 484,8
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	35,9	115,4
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar			
Före avgiven återförsäkring		-3 078,7	-7 731,8
Återförsäkrarens andel		1 612,0	1 314,6
Summa	5	-1 466,7	-6 417,2
Förändring i Avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		946,9	1 258,4
Återförsäkrarens andel		-685,5	4 298,2
Summa		261,4	5 556,6
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Driftskostnader	6, 7, 8	-444,3	-412,3
Övriga tekniska kostnader	9	-0,7	-19,5
SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT		501,1	307,8
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat			
Kapitalavkastning, intäkter	10	719,1	842,6
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	11	5,1	118,5
Kapitalavkastning, kostnader	12	-62,4	-767,8
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	13	-141,9	-3,1
Övriga icke-tekniska kostnader	15	-11,9	-28,9
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-37,0	-149,4
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		972,1	319,7
Bokslutsdispositioner			
Periodiseringsfond	31	-49,7	-39,5
Resultat före skatt		922,4	280,2
Skatt på årets resultat	16	-105,3	-63,3
Årets resultat		817,1	216,9

Rapport över totalresultat

Mkr	2015	2014
Årets resultat	817,1	216,9
Övrigt totalresultat	-	-
Summa totalresultat	817,1	216,9

Resultatanalys 2015

Mkr	Totalt	Sjuk och olycksfall	Hem och villa	Företag och fastighet	Motorfordon	Trafik	Sjöfart, luftfart och transport	Direkt försäkring svenska risker	Direkt försäkring utländska risker	Mottagen återförsäkring
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat										
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	2 115,5	1 122,8	–	193,0	115,1	35,2	103,9	1 570,0	3,0	542,5
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	35,9	14,4	–	10,2	0,7	2,1	0,7	28,1	–	7,8
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-1 205,3	-501,0	-0,2	-154,4	-95,6	-27,0	-21,3	-799,5	-1,6	-404,2
Driftskostnader	-444,3	-224,7	-0,4	-44,2	-21,2	-11,3	-27,7	-329,5	-0,1	-114,7
Övrig tekniska kostnader	-0,7	–	–	–	–	-0,7	–	-0,7	–	–
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat 2015	501,1	411,5	-0,6	4,6	-1,0	-1,7	55,6	468,4	1,3	31,4
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat 2014	676,2	151,7	-0,7	-9,8	4,6	612,3	17,0	775,1	-1,8	-97,1
Avvecklingsresultat netto 2015	402,6	335,6	-0,2	2,1	4,0	10,6	40,5	392,6	-1,2	11,2
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring										
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	505,0	272,2	1,1	95,9	98,1	8,0	28,7	504,0	1,8	-0,8
Avsättning för oreglerade skador	14 232,8	1 256,2	1,0	992,0	29,8	2 153,4	82,4	4 514,8	1,7	9 716,3
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	14 737,8	1 528,5	2,1	1 087,9	127,9	2 161,4	111,1	5 018,9	3,4	9 715,5
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar										
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	15,4	–	–	4,2	4,1	–	1,2	9,5	1,0	4,9
Avsättning för oreglerade skador	10 809,7	–	–	17,9	0,9	2 009,7	–	2 028,5	0,5	8 780,7
Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	10 825,1	–	–	22,1	5,0	2 009,7	1,2	2 038,0	1,5	8 785,6

Noter till Resultatanalys

Mkr	Totalt	Sjuk och olycksfall	Hem och villa	Företag och fastighet	Motorfordon	Trafik	Sjöfart, luftfart och transport	Direkt försäkring svenska risker	Direkt försäkring utländska risker	Mottagen återförsäkring
Not A Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)										
Premieinkomst	3 692,8	1 154,9	–	220,3	117,4	42,2	110,4	1 645,2	5,2	2 042,4
Premier för avgiven återförsäkring	-1 570,0	-0,5	–	-24,2	-11,6	-6,9	-6,6	-49,8	-2,4	-1 517,8
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-14,5	-31,6	–	-3,5	5,2	-0,1	0,2	-29,8	0,1	15,2
Återförsäkrarens andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	7,2	–	–	0,3	4,1	–	–	4,4	–	2,8
Not B Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)										
Utbetalda försäkringsersättningar										
Före avgiven återförsäkring	-2 939,0	-703,8	-0,2	-114,4	-89,7	-161,1	-29,0	-1 098,2	-1,7	-1 839,1
Återförsäkrarens andel	1 612,0	1,5	–	4,3	4,7	126,2	-3,4	133,3	0,1	1 478,6
Förändring i avsättning för oreglerade skador										
Före avgiven återförsäkring	946,9	272,7	–	-21,8	-1,3	126,3	23,5	399,4	-0,1	547,6
Återförsäkrarens andel	-685,5	-1,3	–	9,6	-0,3	-111,2	-0,3	-103,5	0,1	-582,1

Balansräkning

Mkr	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Goodwill	18	0,0	11,9
Andra immateriella tillgångar	19	20,1	21,8
Summa		20,1	33,7
Placeringstillgångar			
Placeringar i koncern- och intresseföretag			
Aktier och andelar i koncernföretag	20	2 099,4	1 965,7
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	21	582,7	1 064,2
Aktier och andelar i intresseföretag	22	17,5	17,5
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	23	35,9	37,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	24	3 389,2	2 843,1
Derivat	25, 40	28,2	14,5
Övriga finansiella placeringstillgångar		185,5	101,7
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		34,2	48,7
Summa		6 372,6	6 093,0
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	32	15,4	8,3
Oreglerade skador	33	10 809,7	11 503,0
Summa		10 825,1	11 511,3
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	26	330,7	403,8
Fordringar avseende återförsäkring		271,7	304,7
Övriga fordringar	27	588,9	747,0
Summa		1 191,3	1 455,5
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	17	5,0	5,8
Kassa och bank		72,1	651,1
Uppskjuten skatt	16	2,4	2,8
Summa		79,5	659,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter	28	10,4	10,4
Förutbetalda anskaffningskostnader	29	9,9	20,8
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	30	16,2	20,8
Summa		36,5	52,0
SUMMA TILLGÅNGAR	42	18 525,1	19 805,2

Balansräkning, forts.

Mkr	Not	2015-12-31	2014-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital (2 000 000)		200,0	200,0
Reservfond		4,0	4,0
Balanserat resultat		-193,5	159,0
Årets resultat		817,1	216,9
Summa		827,6	579,9
Obeskattade reserver			
Säkerhetsreserv		1 138,9	1 138,9
Periodiseringsfond		116,0	66,2
Summa	31	1 254,9	1 205,1
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	32	505,0	489,0
Oreglerade skador	33	14 232,8	15 194,2
Summa		14 737,8	15 683,2
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser	34	23,1	24,1
Uppskjutna skatteskulder	16	10,2	12,8
Aktuella skatteskulder		14,9	1,3
Övriga avsättningar	35	10,8	12,2
Summa		59,0	50,4
Depåer från återförsäkrare		19,1	22,8
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring	36	593,2	1 492,4
Skulder avseende återförsäkring		397,6	203,3
Derivat	25, 40	17,6	67,3
Övriga skulder	37	464,2	303,3
Summa		1 472,6	2 066,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	39	154,1	197,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	42	18 525,1	19 805,2
Poster inom linjen			
Ställda säkerheter		4 973,7	4 876,4
Ansvarsförbindelser	43	25,8	23,2

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Balanserade resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2014-01-01	200,0	4,0	1 014,0	107,5	1 325,5
Vinstdisposition			107,5	-107,5	-
Utdelning till moderbolaget			-815,9		-815,9
Lämnade/erhållna koncernbidrag			-146,6		-146,6
Årets resultat/Totalresultat				216,9	216,9
Utgående eget kapital 2014-12-31	200,0	4,0	159,0	216,9	579,9
Ingående eget kapital 2015-01-01	200,0	4,0	159,0	216,9	579,9
Vinstdisposition			216,9	-216,9	-
Utdelning till moderbolaget			-312,0		-312,0
Lämnade/erhållna koncernbidrag			-257,4		-257,4
Årets resultat/Totalresultat				817,1	817,1
Utgående eget kapital 2015-12-31	200,0	4,0	-193,5	817,1	827,6

Aktiekapital och reservfond klassificeras som bundet eget kapital.

Kassaflödesanalys

Mkr	Not	2015	2014
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		922,4	280,2
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		-396,1	-7 128,6
Betald skatt		-21,3	-17,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		505,0	-6 865,8
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Investeringar i placeringstillgångar, netto		-557,1	6 756,0
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		556,2	-159,2
Ökning (+)/Minskning (-) av rörelseskulder		-970,9	729,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-466,8	460,2
Investeringsverksamheten			
Återbetalning av givna lån		488,0	950,8
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		0,3	-3,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		488,3	947,5
Finansieringsverksamheten			
Utdelning till moderbolag		-312,0	-815,9
Lämnade koncernbidrag		-188,0	-134,1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-500,0	-950,0
Årets kassaflöde		-478,5	457,1
Likvida medel vid årets början		1 140,0	682,3
Likvida medel vid årets slut		661,5	1 140,0

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys

Mkr	2015	2014
Betalda och erhållna räntor och erhållen utdelning		
Erhållen utdelning	450,0	-
Erhållen ränta	40,0	138,8
Erlagd ränta	-9,8	-4,9
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Av- och nedskrivningar av tillgångar	14,1	40,3
Realiserade valutaförändringar	-76,1	94,1
Realiserade värdeförändringar på placeringstillgångar	-6,5	-118,5
Resultatandel HB	-133,7	-113,7
Nedskrivning av aktier i koncernföretag	-	100,0
Försäkringstekniska avsättningar efter avgiven återförsäkring	-253,3	-7 169,7
Förändring förutbetalda anskaffningskostnader	10,9	3,2
Avsättningar till pensioner	-1,0	-3,5
Avsättning till periodiseringsfond	49,8	39,5
Övriga avsättningar	-0,3	-0,3
	-396,1	-7 128,6
Likvida medel		
Kassa och bank	72,1	651,1
Fordringar på koncernföretag		
Länsförsäkringar Bank	521,0	408,5
Länsförsäkringar AB, koncernbankkonto	68,4	80,4
	661,5	1 140,0

Noter till de finansiella rapporterna

Belopp i Mkr om inget annat anges.

1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Företagsinformation

Årsredovisningen för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ), 502010-9681, avser räkenskapsår 1 januari–31 december 2015. Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag är ett svenskt registrerat försäkringsbolag med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Tegeluddsvägen 11–13, 106 50 Stockholm.

Företaget är ett helägt dotterföretag till Länsförsäkringar AB (publ), 556549-7020, med säte i Stockholm. Moderföretaget i den största koncernen där Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag är dotterföretag och där koncernredovisning upprättas är Länsförsäkringar AB (publ). Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag upprättar inte någon egen koncernredovisning i enlighet med ÄRL 7 kap 2 §.

Normgivning och lag

Länsförsäkringar Saks årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÄRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26 med de tillägg som införts genom 2009:12, 2011:28 och 2013:6) och Rådet för finansiell rapporteringens rekommendation RFR 2.

Länsförsäkringar Sak tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Föreskrifterna från Finansinspektionen hänvisar med vissa undantag och begränsningar till IFRS.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och verkställande direktören den 25 februari 2016. Årsredovisningen fastställs slutligen av årsstämman 2016.

Förutsättningar vid upprättande av de finansiella rapporterna

Företagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är avrundade till miljoner kronor med en decimal (Mkr), om inte annat anges. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom större delen av företagets finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i den finansiella rapporten, om inte annat anges.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättandet av redovisning i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eventalförpliktelser som presenteras i de finansiella rapporterna. Dessa uppskattningar och bedömningar är baserade på tidigare kunskaper och erfarenheter och grundar sig på den information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar, men för att minska avvikelsen utvärderas uppskattningarna regelbundet. Ändringar av ovan nämnda uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om den endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av företagets redovisningsprinciper

Ett område där företagsledningen gör väsentliga bedömningar är vid klassificering av försäkringsavtal. Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkringsavtal. Länsförsäkringar Sak har gjort bedömning av samtliga försäkringsavtal, och merparten av dessa klassificeras som avtal med väsentlig försäkringsrisk. Storleken på försäkringsrisken har bedömts genom ett övervägande huruvida det finns ett eller flera scenarier med kommersiell innebörd i vilka Länsförsäkringar Sak är förpliktigt att erlagga väsentliga ersättningar. Övriga avtal uppgår till mindre värden och har därför av väsentlighetskäl klassificeras som försäkringsavtal enligt IFRS 4. Se avsnitt Försäkringsavtal nedan för ytterligare information.

Företaget gör bedömningar avseende klassificering av finansiella tillgångar och skulder baserat på syfte med innehaven. Kategorierna av finansiella tillgångar och skulder finns beskrivna nedan under avsnitt Finansiella tillgångar och skulder, där även företagets bedömda klassificering framgår.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Avsättningar för oregrerade skador och avskrivningstiden för förutbetalda anskaffningskostnader är två områden som innebär en viss osäkerhet. Vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna görs en aktuariat uppskattning av förväntade tillkommande kostnader för redan inträffade skador och kostnader för skador som kan inträffa under försäkringarnas återstående löptid. Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringstekniska avsättningar samt i not 2 där upplysningar om risker i verksamheten lämnas. Antagandet för avskrivningstiden för förutbetalda anskaffningskostnader baserar sig på statistik av försäkringsavtalens löptid.

Vid värdering av finansiella tillgångar för vilka det inte finns något observerbart marknadspris används värderingsmodeller som beskrivs nedan under redovisningsprinciper för placeringstillgångar. Värderingen bygger på senast kända informationen vilket normalt innebär värdering kvartalsvis med ett kvartals eftersläpning. Särskild uppföljning görs vid perioder av stor turbulens på den finansiella marknaden.

Pensionsavsättningar är aktuariat beräknade enligt försäkringstekniska riktlinjer och antagande om genomsnittlig årlig pension per åldersgrupp samt sannolikhetsbedömning av utnyttjande av förtida pensionsuttag. Redovisningsprinciper för förmånsbestämda pensionsplaner beskrivs nedan under avsnitt Ersättningar till anställda samt i Not 34 Pensioner och liknande förpliktelser.

Vid bedömning av eventuellt nedskrivningsbehov av goodwill görs en bedömning av goodwillpostens återvinningsvärde. I denna bedömning sker antaganden om framtida förhållanden.

Ändrade redovisningsprinciper

Nya standarder samt förändringar av standarder som har antagits av EU och som ska tillämpas från den 1 januari 2015 har inte medfört några väsentliga förändringar på företagets resultat eller finansiella ställning.

Nya redovisningsregler som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade redovisningsregler träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets resultat eller finansiella ställning.

Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560)

Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560) har ändrats med tillämpning på räkenskapsår som börjar den 1 januari 2016 eller senare. Ändringarna kommer att innebära att det belopp som aktiveras såsom utgifter för interna utvecklingsprojekt måste omföras inom eget kapital från fritt eget kapital till bundet eget kapital till en fond för utvecklingsutgifter. Om nyttjandeperioden för immateriella anläggningstillgångar som utgörs av utgifter för företagets eget utvecklingsarbete inte kan fastställas med en rimlig grad av säkerhet, ska perioden anses uppgå till fem år. Utöver detta förväntas inte de nya reglerna innebära någon väsentlig förändring i de finansiella rapporterna.

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag

Föreskrifter och allmänna råd FFFS 2015:12 om årsredovisning i försäkringsföretag kommer att ersätta Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag.

I de nya föreskrifterna införs utökade upplysningskrav på den diskonteringsränta som företaget använder. Bestämmelserna om nyckeltal har anpassats till de krav och begrepp som gäller i och med genomförandet av Solvens II-direktivet och försäkringsgrenarnas indelning har anpassats till den nationella tillsynsrapporteringen. Reglerna om offentliggörande av redovisningsrelaterade uppgifter om ersättningar och förmåner till ledningen överförs till FFFS 2015:12 från Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2011:2) om ersättningspolicy i försäkringsföretag, fondbolag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar.

Reglerna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas för första gången på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2015 och i delårsrapporter som upprättas för del av sådant räkenskapsår.

Utöver förändrade krav på upplysningar och nyckeltal förväntas inte de nya reglerna innebära någon väsentlig förändring i de finansiella rapporterna.

IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Standarden innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument samt en framåtblickande nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning.

IFRS 9 träder i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2018 eller senare. Tidigare tillämpning är tillåten givet att EU antar standarden. EU förväntas godkänna standarden under första halvåret 2016. Standarden ska tillämpas retroaktivt, med undantag för reglerna om säkringsredovisning som huvudsakligen tillämpas framåttriktat.

Enligt IFRS 9 ska finansiella tillgångar klassificeras i tre olika värderingskategorier, där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, till verkligt värde via övrigt totalresultat eller till verkligt värde via resultatet. Klassificeringen fastställs vid första redovisningstillfället utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar inkonsekvens i redovisningen. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar på

instrument som inte innehas för handel i övrigt totalresultat. För finansiella skulder sker inga stora förändringar jämfört med IAS 39, förutom för finansiella skulder som redovisas till verkligt värde enligt Fair value option. För dessa skulder ska den del av värdeförändringen som är hänförlig till egen kreditvärdighet redovisas i övrigt totalresultat, såvida detta inte orsakar inkonsekvens i redovisningen.

Nya principer introduceras för nedskrivning av finansiella tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde och för skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat. Nedskrivningsmodellen kräver redovisning baserat på ett års förväntade förluster redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken ska nedskrivningen baseras på de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden.

Reglerna för säkringsredovisning innebär bland annat förenklingar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster.

Företagets utvärdering av effekterna av IFRS 9 med avseende på redovisning och värdering är ännu inte avslutad. Företaget innehar inte några finansiella skulder värderade enligt Fair value option och säkringsredovisning tillämpas inte, varvid dessa förändringar inte bedöms ha någon väsentlig påverkan på företagets finansiella rapporter.

IFRS 15 Intäkter från kundkontrakt

IFRS 15 Intäkter från kundkontrakt träder i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2018 eller senare och ersätter då samtliga tidigare utgivna standarder och tolkningar som hanterar intäkter (IAS 11 Entreprenadavtal, IAS 18 Intäkter, IFRIC 13 Kundlojalitetsprogram, IFRIC 15 Avtal om uppförande av fastighet, IFRIC 18 Överföringar av tillgångar från kunder och SIC 31 Intäkter – bytestransaktioner som avser reklam-tjänster). IFRS 15 innehåller en samlad modell för intäktsredovisning avseende kundkontrakt som inte omfattas av andra standarder (till exempel IFRS 4 eller IFRS 9). Utgångspunkten i standarden är avtal om försäljning av en vara eller tjänst mellan två parter. Inledningsvis ska ett kundavtal identifieras, vilket hos säljaren genererar en tillgång (rättigheter, ett löfte om erhållande av ersättning) och en skuld (åtagande, ett löfte om överföring av varor/tjänster). Enligt modellen ska en intäkt redovisas då ett åtagande att leverera utlovade varor eller tjänster till kunden uppfylls. EU förväntas godkänna standarden under första kvartalet 2016.

Företaget har påbörjat en analys av effekterna av IFRS 15 som ännu inte har avslutats. Den initiala bedömningen är dock att huvuddelen av företagets intäkter hänförs till försäkringsavtal, som omfattas av IFRS 4, varför effekten av IFRS 15 på företagets finansiella rapporter ej bedöms vara väsentlig.

IASB:s årliga förbättringar av IFRS-standarder för cykeln 2010-2012

IASB:s årliga förbättringar av IFRS-standarder för cykeln 2010–2012 träder i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 februari 2015 eller senare. Förbättringsprojekten innehåller sammanlagt flera mindre ändringar, som påverkar sju standarder; IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar, IFRS 3 Rörelseförvärv, IFRS 8 Rörelsesegment, IFRS 13 Värdering till verkligt värde, IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, IAS 38 Immateriella tillgångar och IAS 24 Upplysningar om närstående. Ändringarna bedöms inte ha någon väsentlig påverkan på företagets finansiella rapporter.

Övriga förändringar av IFRS

IASB har publicerat följande nya eller omarbetade standarder som inte bedöms få någon väsentlig påverkan på företagets finansiella rapporter:

- Förändringar i IAS 1 Utformning av finansiella rapporter
- Förändringar i IAS 16 och IAS 38 Förtydligande avseende acceptabla metoder för avskrivning
- Förändring i IAS 19 Förmånsbestämda planer, bidrag från anställda
- Förändring IASB:s årliga förbättringar av IFRS-standarder för cykeln 2012–2014

Kommande ändringar av IFRS som ännu inte publicerats

Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående kommande nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets finansiella rapporter.

IFRS 4 Försäkringsavtal – ändring

IASB bedriver just nu ett arbete med en ny version av IFRS 4 Försäkringsavtal som ska ersätta den befintliga standarden. Standarden kommer att eliminera motsägelser och svagheter i den befintliga metodiken genom att tillhandahålla ett principbaserat regelverk för redovisning av försäkringsavtal. Den uppdaterade standarden kommer även att ge nya krav på upplysningar för att öka jämförbarheten mellan olika företag.

Den slutliga standarden förväntas publiceras under 2016. Ändringen förväntas träda i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2019 eller senare.

Företaget har påbörjat ett analysarbete avseende effekterna av den nya standarden.

Aktieägartillskott och koncernbidrag

Aktieägartillskott redovisas direkt mot eget kapital hos mottagaren och mot aktier och andelar i koncernföretag hos givaren.

Koncernbidrag redovisas enligt huvudregeln i RFR 2. Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas enligt samma principer som utdelningar. Koncernbidrag som lämnas till ett dotterföretag redovisas som ökning av aktier och andelar i koncernföretag. Koncernbidrag som lämnats till eller erhållits från moderbolaget i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas i eget kapital efter avdrag för aktuell skatteeffekt, eftersom koncernbidragen redovisningsmässigt likställs med utdelning respektive aktieägartillskott.

Närstående

Som närstående juridiska personer räknas Länsförsäkringar AB-koncernens och Länsförsäkringar Liv Försäkringar AB-koncernens företag, samtliga dotterföretag och intresseföretag, Länsförsäkringar Mäklar-service AB och de 23 länsförsäkringsbolagen.

Prissättningen för serviceverksamheten inom länsförsäkringsgruppen baseras på direkta och indirekta kostnader. En prislista fastställs i samband med affärsplaneringsprocessen. Totalt sett syftar prissättningen till att, baserat på förbrukning, fördela kostnaderna inom företagsgruppen. Gemensamma utvecklingsprojekt och service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad fördelningsnyckel. Se not 44 Upplysningar om närstående för ytterligare information.

Omräkning av utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till svenska kronor enligt transaktionsdagens valutakurs. Tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till svenska kronor enligt balansdagens valutakurser. Orealiserade valutakursdifferenser redovisas i resultaträkningen som valutaresultat netto under kapitalavkastning, intäkter eller kapitalavkastning, kostnader. De valutaterminer som används för att ekonomiskt säkra valutaexponeringen i balansräkningen värderas till verkligt värde och resultat effekter redovisas dels under ränteintäkter och dels som valutaresultat.

Försäkringsavtal

Försäkringsavtal är avtal i vilka Länsförsäkringar Sak åtar sig en betydande försäkringsrisk för försäkringstagaren genom att förbinda sig att kompensera försäkringstagaren om en förutbestämd försäkrad händelse skulle inträffa.

Enligt IFRS 4 Försäkringsavtal indelas försäkringsavtal baserat på nivån av försäkringsrisk mellan försäkringsavtal och övriga än försäkringsavtal. Försäkringsprodukter som inte innebär tillräckligt betydande försäkringsrisk ska klassificeras som övriga än försäkringsavtal. Ett analysarbete avseende detta har genomförts hos Länsförsäkringar Sak och

resulterat i att merparten av försäkringsavtalen klassificeras med försäkringsrisk. Några försäkringsavtal av mindre värde har identifierats där risken inte överförs till annan part. Då dessa är av marginellt värde har allt klassificerats enligt väsentlighetsprincipen som försäkringsavtal.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalats eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång. Som premieinkomst redovisas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter. Förnyelsepremier som inte är bekräftade av försäkringstagaren samt premier för nytecknade försäkringsavtal räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med. Annullationer reducerar premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med. Premieinkomst redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Premieintäkt

Premieintäkten motsvarar den del av premieinkomsten som är intjänad. Ej intjänad premie avsätts till Avsättning för ej intjänade premier.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar motsvarar redovisningsperiodens kostnad för inträffande skador, vare sig de är anmälda till företaget eller ej, oberoende av när skadan inträffat. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Även kostnader för skadereglering ingår i utbetalda försäkringsersättningar. Återvinning av skador redovisas som en reduktion av skadekostnaden.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna anskaffning, skadereglering, administration, provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring, kapitalavkastningskostnader samt i vissa fall övriga tekniska kostnader. Driftskostnader för skadereglering redovisas under Utbetalda försäkringsersättningar. Driftskostnader för finansförvaltning redovisas under Kapitalavkastning, kostnader.

Kapitalavkastning

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Försäkringsrörelsen har tillförts en ränta baserat på summan av halva premieintäkter efter avgiven återförsäkring och genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring under året. Räntesatsen är riskfri ränta, som för 2015 bestämts till 0,5 procent för kort affär och 1,25 procent som för lång affär. Den del av överförd kapitalavkastning som motsvarar värdesäkringen av skadelivräntan har förts över till försäkringsersättningar och ingår i posten förändring i avsättning för oreglerade skador. Till följd är nettot på kapitalavkastningen som överförs från finansrörelsen/till försäkringsrörelsen en ökad kapitalkostnad motsvarande effekten av de värdesäkrade skadelivräntorna.

Kapitalavkastning, intäkter och kostnader

I kapitalavkastningen ingår ränteintäkter och räntekostnader samt valutakursvinster och valutakursförluster på placeringstillgångar, derivat, likvida medel och lån. Erhållna utdelningar, eventuella nedskrivningar av finansiella tillgångar samt externa kostnader för kapitalförvaltningen ingår i kapitalavkastningen. I kapitalavkastningen ingår även realiserade resultat på placeringstillgångar och derivat. Realiserat resultat beräknas

som skillnaden mellan erhållen köpeskilling och tillgångens anskaffningsvärde.

I försäkringsrörelsen diskonteras avsättning för oreglerade skador på skadelivräntor, ränteomvärderingseffekten på skadelivräntor redovisas i Kapitalavkastning, netto.

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar
Orealiserade resultat på placeringstillgångar och derivat ingår i posterna orealiserade vinster samt orealiserade förluster på placeringstillgångar.
Orealiserade resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Vid försäljning återförs ackumulerade orealiserade värdeförändringar som orealiserat resultat.

Skatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, samt eventuella justeringar av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnad som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller regleras. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna nyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan nyttjas.

Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid den tidpunkt när utdelningen redovisas som en skuld.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärvet och det verkliga värdet av förvärvade identifierbara tillgångar och skulder. Goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill fördelas till kassagenererande enheter och prövas årligen för nedskrivningsbehov. Avskrivningstiden bestäms utifrån nyttjandeperioden, som har bestämts till fem år.

Andra immateriella tillgångar

Andra immateriella tillgångar består av egenutvecklade och förvärvade IT-system och kundbaserade tillgång med bestämbara nyttjandeperioder. Dessa tillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Avskrivningen påbörjas när tillgången är tillgänglig för användning.

Företagets egenutvecklade immateriella tillgångar redovisas endast om tillgången är identifierbar samt om företaget har kontroll över tillgången.

Det redovisade värdet för egenutvecklade immateriella tillgångar inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter. Övriga utgifter för utveckling redovisas som en kostnad när de uppkommer. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balans-

räkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgång till vilka de hänförs.

Avskrivningstiden bestäms utifrån nyttjandeperioden som uppgår till fem år, förutom för kundregister för gruppolycksfall och gruppsjuk som har en nyttjandeperiod på åtta år. Avskrivning sker i resultaträkningen enligt linjär metod. Nedskrivningsbehov prövas årligen.

Placeringstillgångar

Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag

Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde justerat för nedskrivningsbehov.

Finansiella tillgångar och skulder

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part till avtalet enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

Affärstransaktioner på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas i balansräkningen per affärsdag vilket är den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergått mellan parterna.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt när det föreligger en avsikt att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden eller att reglera posterna med ett nettobelopp. Upplysning om kvittningar som gjorts i balansräkningen lämnas i not 40 Upplysning om kvittning.

Klassificering och värdering

Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningstillfället utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades och de valmöjligheter som finns i IAS 39. IAS 39 föreskriver att alla finansiella instrument värderas till verkligt värde vid upptagandet i balansräkning. Efter det första redovisningstillfället avgör klassificeringen hur det finansiella instrumentet värderas. Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till ett verkligt värde vilket motsvaras av anskaffningsvärde med tillägg för transaktionskostnader, men för instrument klassificerade som Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen görs inget tillägg för transaktionskostnader.

Värdering av finansiella instrument sker löpande till verkligt värde, anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde beroende på vilken kategori instrumentet tillhör. För vissa av de finansiella instrument där det verkliga värdet inte fastställs löpande tillämpar företaget möjligheten att värdera instrumentet till verkligt värde via värderingsprincipen Fair value option.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen
Denna kategori består av två undergrupper: Innehav för handelsändamål och Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option. Kategorin Innehav för handelsändamål utgörs av derivat vilka har ett positivt marknadsvärde.

I kategorin Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option återfinns tillgångar vilka förvaltas och utvärderas baserat på tillgångarnas verkliga värden. Det verkliga värdet utgör även grunden för intern uppföljning och rapportering till ledande befattningshavare. Eftersom förvaltning och utvärdering av dessa tillgångar sker till verkligt värde har företaget valt att klassificera dessa instrument som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Kategorin Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option utgörs av posterna Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag, Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper

samt Övriga finansiella placeringstillgångar. Förändringar i verkligt värde på dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen som Orealiserade vinster respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar utgörs av finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är derivat eller noterade på en aktiv marknad. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde. I balansräkningen utgörs Lånefordringar och kundfordringar av posterna Övriga fordringar, Kassa och bank samt Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen
Denna kategori består av två undergrupper: Innehav för handelsändamål och Finansiella skulder värderade enligt Fair value option. En finansiell skuld som innehas för handel klassificeras i denna kategori om den förvärvas huvudsakligen i syfte att säljas inom kort. Företaget har valt att klassificera derivat vilka har ett negativt marknadsvärde i kategorin Innehav för handelsändamål. Förändringar i verkligt värde på finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas som Orealiserade vinster respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Företaget har inga finansiella skulder i kategorin Finansiella skulder värderade enligt Fair value option.

Andra finansiella skulder

Kategorin Andra finansiella skulder utgörs av posterna Övriga skulder samt Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Skulderna i denna kategori värderas till anskaffningsvärde.

Metoder för bestämning av verkligt värde

I noten Värderingsmetoder för verkligt värde återfinns finansiella instrument som värderas till verkligt värde samt vilken nivå i värderingshierarkin som de indata som använts för att ta fram det verkliga värdet härrör ifrån.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

Den största delen av företagets finansiella instrument värderas till ett verkligt värde genom priser som är noterade på en aktiv marknad. Till priset görs inget tillägg för transaktionskostnader (t.ex. courtage) eller framtida transaktionskostnader vid en eventuell avyttring. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad när transaktioner äger rum med tillräcklig frekvens och volym för att ge fortlöpande prisinformation. Om marknaden för tillgången eller skulden är den mest fördelaktiga marknaden samt om ett företag vid värderingstidpunkten kan genomföra en transaktion med tillgången eller skulden till detta pris på denna marknad klassificeras innehavet som nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde.

Instrument som är noterade på en aktiv marknad och återfinns i nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde återfinns i balansräkningen som Räntebärande värdepapper emitterande av koncernföretag och lån till koncernföretag, Obligationer och andra räntebärande värdepapper, Derivat samt Övriga finansiella placeringstillgångar.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tas det verkliga värdet fram genom att använda en värderingsteknik. Företaget innehar exempelvis OTC-derivat vilka inte handlas på en aktiv marknad. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt. De instrument där samtliga väsentliga indata som krävs för värdering till verkligt värde är observerbara återfinns i nivå 2 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument vars verkliga värde har fastställts genom att använda en värderingsteknik som bygger

på marknadsuppgifter återfinns i balansräkningen som posterna Räntebärande värdepapper emitterande av koncernföretag och lån till koncernföretag (lån till koncernföretag finns noterade på aktiv marknad och värderas enligt nivå 1, emitterade värdepapper av koncernföretag värderas delvis genom användande av värderingsteknik), Aktier och andelar samt Derivat. I de fall ett eller flera väsentliga indata inte baseras på observerbar marknadsinformation klassificeras det berörda instrumentet i nivå 3 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument vars verkliga värde inte har kunnat fastställas baserat på observerbar marknadsinformation återfinns i balansräkningen som posterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar redovisas i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer företaget till del och om anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Det redovisade värdet för en materiell tillgång bokas bort från balansräkningen vid utrangering, avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning, utrangering eller avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader och redovisas som övriga icke-tekniska intäkter eller kostnader. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod med start då tillgången är tillgänglig för användning och redovisas som driftskostnader i resultaträkningen. IT-utrustning skrivs planmässigt av på tre år. Övriga maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på fem år. Avskrivningsmetod, restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut.

Nedskrivningsprövning för materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotterföretag och intresseföretag

Om indikation på nedskrivningsbehov finns beräknas tillgångens återvinningsvärde enligt IAS 36 Nedskrivningar. För goodwill och för immateriella tillgångar som inte är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet årligen. Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden för en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden, en så kallad kassagenererande enhet.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning redovisas i resultaträkningen. Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet fördelas i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången.

Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar

Vid varje rapporteringstillfälle bedömer företaget om det föreligger ett nedskrivningsbehov av någon finansiell tillgång genom att utvärdera objektiva bevis för att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som påverkar möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet.

Återvinningsvärdet för tillgångar tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar, vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde, beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en löptid under ett år diskonteras inte. Nedskrivningar belastar resultaträkningen.

Återföring av nedskrivningar

När det inte längre finns någon indikation på att nedskrivningsbehovet fortfarande föreligger och då det sker en förändring i de antaganden som legat till grund för beräkning av återvinningsvärdet återförs en redovisad nedskrivning. Nedskrivning av goodwill återförs aldrig. En återföring görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Nedskrivningar av Lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Kassa och bank

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut. Saldo på koncernkonto samt tillgodohavande i Länsförsäkringar Bank AB (publ) redovisas som fordringar på koncernföretag under posten Övriga fordringar i balansräkningen.

Förutbetalda anskaffningskostnader för försäkringsavtal

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som Förutbetalda anskaffningskostnader i balansräkningen, och skrivs av under nyttjandeperioden. En förutsättning för att aktivering kan ske är att anskaffningskostnaderna är hänförliga till ett visst försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, och bedöms generera en marginal som minst täcker de anskaffningskostnader som man vill aktivera. De försäljningskostnader som aktiveras är provisionskostnader. Inom skadeförsäkringsverksamheten periodiseras den aktiverade kostnaden på ett sätt som motsvarar periodisering av ej intjänad premie. Avskrivningstiden överskrider inte 12 månader.

Obeskattade reserver

Förändringar av obeskattade reserver redovisas enligt svensk praxis över resultaträkningen i enskilda bolag under bokslutsdispositioner.

I balansräkningen redovisas det ackumulerade värdet av avsättningarna under rubriken Obeskattade reserver, av vilka 22 procent kan betraktas som uppskjuten skatteskuld och 78 procent som bundet eget kapital.

Obeskattade reserver kvittas i förekommande fall mot skattemässiga förlustavdrag eller blir föremål för beskattning när de löses upp.

Säkerhetsreserv

Säkerhetsreserven utgör en kollektiv säkerhetsbetingad förstärkning av de försäkringstekniska avsättningarna. Åtkomsten är begränsad och kräver i vissa fall myndighetstillstånd. Upplösning kan endast ske mot förluster i försäkringsrörelsen eller vid minskad volym i försäkringsrörelsen.

Periodiseringsfond

En redovisningsenhet kan göra en avsättning till en periodiseringsfond för att minska det skattepliktiga resultatet under inkomståret men måste återföra samma periodiseringsfond till beskattning under det sjätte året efter avsättningsåret.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt Avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporisberäkning. Om avsättningen för ej intjänade premier bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade kvarvarande skade- och driftskostnaderna, förstärks den med ett tillägg för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som inträffat men ännu inte anmälts till företaget, så kallad IBNR – avsättning. Avsättningen inkluderar förväntade framtida utbetalningar inklusive samtliga kostnader för skadereglering. Som grund för uppskattningen av avsättningsbehovet används, generellt, vedertagna aktuariella metoder. För större enskilda skador och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs individuella bedömningar. Med undantag för skadelivräntor och viss olycksfallsaffär av ringa omfattning så diskonteras inte avsättning för oreglerade skador. Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder, och diskonteras till marknadsränta enligt FFFS 2013:23. Ränteomvärderingseffekt redovisas som en finansiell kostnad eller intäkt.

Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av företagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelser mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för företagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risken för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Förlustprovning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna prövas löpande i samband med bokslut. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Som grund för prognoserna över avsättningsbehovet ligger vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering. Om provningen visar att avsättning inte är adekvat redovisas förändringen i resultaträkningen.

Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren. Eventuell otillräcklighet som iaktas i premieansvaret korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Avtal som ingåtts mellan Länsförsäkringar Sak och återförsäkrare genom vilka företaget kompenseras för förluster på avtal utfärdade av företaget och som uppfyller klassificeringskraven för försäkringsavtal enligt ovan, klassificeras som avgiven återförsäkring. Mottagen återförsäkring klassificeras på samma sätt, när företaget mottar risker från andra företags försäkringsavtal.

För avgiven återförsäkring redovisas de förmåner som företaget har rätt till enligt återförsäkringsavtalet som återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar och depåer hos företag som avgivit återförsäk-

ring. Fordringar på och skulder till återförsäkrare värderas på samma sätt som de belopp som är kopplade till återförsäkringsavtalet och i enlighet med villkoren för varje återförsäkringsavtal. Skulder inom återförsäkring är primärt avräkningar mot länsförsäkringsbolag samt även premier som ska betalas för återförsäkringsavtal.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal. Länsförsäkringar Sak bedömer nedskrivningsbehovet för tillgångar avseende återförsäkringsavtal två gånger per år. Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde på tillgången skrivs tillgången ned till återvinningsvärdet och nedskrivningen kostnadsförs i resultaträkningen.

Ersättningar till anställda

Kortfristig ersättning

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. Ingen rörlig ersättning utgår till anställda inom Länsförsäkringar Sak.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas enligt långfristiga ersättningar.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19 Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information, varför ovan nämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt IAS 19 punkt 34. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Företaget har en förmånsbestämd pensionsplan. Planen är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren är utformade så att som pension erhålles cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder. Företaget har reserverat för den potentiella framtida kostnaden som uppstår om en anställd utnyttjar förmånen att gå i pension mellan 62 och 65 års ålder, se not 34 Pensioner och liknande förpliktelser samt not 43 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser. Avsättningen är aktuariellt beräknad med antaganden om genomsnittlig årlig pension per åldersgrupp samt sannolikhetsbedömning av utnyttjande av förtida pensionsuttag.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad i enlighet med IAS 7. Analysen redovisas enligt den indirekta metoden, vilket innebär att rörelseresultatet justeras för transaktioner som inte medför in- eller utbetalningar under perioden uppdelat utifrån de olika verksamhetsgrenarna.

Eventalförpliktelser

Eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Principer för Länsförsäkringar Saks riskhantering

Att bedriva försäkringsverksamhet innebär ett risktagande. Kunskaper om risker är en kärnkompetens inom försäkring. En alltmer volatil finansiell marknad och mer detaljerade regelverk ställer ökade krav på finansiella företag, inte minst vad gäller på riskhantering. Huvudsyftet med riskhanteringen är att säkerställa att riskerna identifieras och hanteras, att riskvärderingen är oberoende och att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till de tagna riskerna. Detta är viktigt för att med hög säkerhet garantera utfästelser som gjorts mot kunder. Inom länsförsäkringsgruppen är de slutliga ägarna desamma som kunderna och arbetet med styrning, hantering och kontroll av risker är därför av omedelbar betydelse för kunderna.

Riskhanteringssystemet inom Länsförsäkringar Sak

Risker utgör en väsentlig del av Länsförsäkringar Saks verksamhetsmiljö och affärsaktiviteter. För att hantera riskerna har Länsförsäkringar Sak tydligt definierade strategier och ansvarsområden tillsammans med ett starkt engagemang för riskhanteringsprocessen. Riskhanteringsaktiviteter genomförs som en del av det dagliga arbetet i alla enheter inom Länsförsäkringar Sak. Länsförsäkringar Sak-koncernens risktagande, där Länsförsäkringar Gruppliv och Agria också ingår ska begränsas så att sannolikheten för att gällande legala kapitalkrav underskrids inom tolv månader är högst 0,5 procent samt att bolaget har en kreditvärdering (rating) på lägst A nivå. Ett därmed förenligt kapitalmål föreläggs årligen styrelsen för beslut. Kapitalmålet är ett mål för kapitalkvoten – relationen mellan tillgängligt kapital och riskbaserat kapitalkrav – mätt enligt regler om kapitalkrav enligt Solvens II. Huvudsyftet med riskhanteringen är att säkerställa att riskerna identifieras och hanteras, att riskvärderingen är oberoende och att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till riskerna i verksamheten. Detta är viktigt för att med hög säkerhet garantera utfästelser som gjorts mot kunder.

Inom Länsförsäkringar Sak används olika analysverktyg och simuleringsmodeller som verktyg i riskhanteringsarbetet. Den aggregerade riskbilden för bolaget inklusive dotterbolag beräknas och rapporteras till styrelsen kvartalsvis. För skadeförsäkringsrisken och marknadsrisken beräknas riskerna dels enligt de regler som gällt fram till 2015-12-31 (Trafikljuset) och dels enligt en intern riskmodell baserad på Solvens II regelverket som är kalibrerat för att visa risken för att insolvens inträffar inom 12 månader med högst 0,5 procent sannolikhet.

Den kvartalsvisa riskrapporten ska ge en fullgod överblick över bolagets, inklusive dotterbolagens, risksituation mätt enligt bolagets Solvens II anpassade interna modell (LIM). Rapporterna täcker också de av styrelsen angivna limiter för valda delar av förvaltningen samt de regler som gällt fram till 2015-12-31, Solvens I regelverket (Trafikljuset). Bolaget har betryggande Solvensmarginal mätt med båda modellerna.

Organisation av riskarbetet

Länsförsäkringar Saks styrelse ansvarar för att hanteringen av risker och uppföljningen av bolagets risker är tillfredsställande. Riskhanteringen består av strategier, processer och rapporteringsrutiner som är nödvändiga för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera de risker som verksamheten är förknippad med. Arbetsprocessen för riskhantering består av löpande arbete och årligen återkommande aktiviteter och kan skilja sig åt mellan olika risker. I det löpande riskhanteringsarbetet ska ingå att hantera risker samt även att identifiera nytillkommande risker. En egen risk- och solvensanalys (ERSA) genomförs årligen samt vid större förändringar i verksamheten eller omvärlden. Styrelsen fastställer utifrån gällande regler ramarna för bolagets riskhantering och riskkontroll genom interna regler i olika styrande dokument. Vd ansvarar för att styrdokumentet införlivas i verksamheten. Exempel på styrdokument som är koncerngemensamma i Länsförsäkringar är koncer-

ninstruktion Länsförsäkringar AB, rapportinstruktion, riktlinjer för hantering av etiska frågor, attestinstruktion och säkerhetspolicy. Utöver de koncerngemensamma styrdokumenterna i Länsförsäkringar AB-koncernen har Länsförsäkringar Sak-koncernen och bolagen ingående i Länsförsäkringar Sak-koncernen egna styrdokument, såsom koncerninstruktion Sak, riskpolicy, attestlista, placeringsriktlinjer samt försäkringsteknisk policy. Styrdokumenterna uppdateras och fastställs därefter av styrelsen en gång per år. Inom Länsförsäkringar Sak beslutar styrelsen om ramar för risktagandet bland annat genom att fastställa placeringsriktlinjer med maximal marknadsrisk samt aktuella delimitationer för olika marknadsriskkategorier i bolaget. Styrelsen beslutar vidare om återförsäkringsskyddets omfattning och inriktning.

Inom Länsförsäkringar Sak finns Risk- och kapitalutskottet som bland annat har till uppgift att stödja styrelsens arbete med att granska och bedöma risktagande och kapitalbehov.

På ledningsnivå inom Länsförsäkringar Sak finns en Investeringskommitté för att bereda beslut om kapitalförvaltningsfrågor. Kommittén granskar och bereder förslag rörande förvaltning av bolagets placeringsstillgångar. I kommittén deltar representanter för Länsförsäkringar Saks företagsledning och Kapitalförvaltningsenheten. Riskkontrollfunktionen och Compliance är adjungerade till mötet.

Den löpande hanteringen och uppföljningen av skilda risker utförs i den operativa verksamheten. Varje affärsområde inom Länsförsäkringar Sak ansvarar för att identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera risker inom sitt ansvarsområde. Risker i Länsförsäkringar Saks placeringsstillgångar (marknadsrisk) hanteras av den koncerngemensamma enheten Kapitalförvaltning. Inom kapitalförvaltningen hanteras även motpartsrisker i finansiella derivat och operativa risker inom kapitalförvaltningsområdet. Försäkringsriskerna, samt andra motpartsrisker än motpartsrisker i finansiella derivat hanteras inom respektive affärsområde.

Riskkontrollfunktionen ansvarar för den oberoende riskkontrollen som är fristående från den operativa verksamheten och rapporterar till Vd och styrelsen. Riskkontrollfunktionen ansvarar för att hålla verkställande direktör och styrelse kontinuerligt informerade om bolagets samlade risksituation genom att rapportera risker åtminstone fyra gånger per år. Till funktionens uppgifter hör även att årligen tillse att det genomförs riskanalyser för operativa risker i samtliga affärsområden samt på ledningsnivå inom Länsförsäkringar Sak.

Compliance är en oberoende kontrollfunktion med syfte att övervaka, kontrollera och ge stöd i att verksamheten bedrivs med god regel efterlevnad avseende interna och externa regelverk. Funktionen ska identifiera och rapportera risker som kan uppkomma till följd av bristande regel efterlevnad och lämna rekommendationer för åtgärder till berörd personal, Vd och styrelse.

Internrevisionen, som rapporterar direkt till bolagets styrelse, är en oberoende granskningsfunktion som utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkringen av organisationens riskhantering, styrning och kontroller.

Revisionsutskottet övervakar kvaliteten i den finansiella rapporteringen inklusive effektiviteten i den interna kontrollen med avseende på finansiell rapportering. Vidare följs operativa risker samt företagsstyrningssystemet inklusive system för intern styrning och kontroll.

Kapitalplanering

Styrningen av risktagandet hänger nära samman med styrningen av användningen av Sak-koncernens kapital. I samband med den årliga affärsplaneringen, och däremellan vid behov genomförs en egen risk och solvensanalys (ERSA) med en plan för finansiering av bolagets verksamhet. Planen som anger planerad sammansättning av kapitalbas och risker avser att säkerställa att Sak-koncernen vid var tid har tillräckligt med kapital för att svara mot de risker som verksamheten genererar.

Sak-koncernen har en kapitalbas som överstiger den lagstadgade erforderliga solvensmarginalen (Solvens I) med god marginal. Sak-koncernen är rapporteringsskyldig avseende Finansinspektionens trafikljustest och rapporterade även där betydande kapitalöverskott i förhållande till de krav som det testet ställer. Den samlade riskbilden enligt Solvens II rapporteras även den kvartalsvis till styrelsen och både nuvarande och framtida regulatoriska krav beaktas i hög grad vid styrning och uppföljning av affärs-mässiga beslut.

Riskprofil

Länsförsäkringar Sak är exponerat mot olika risker vilket påverkar företagets finansiella ställning, resultat och måluppfyllelse. Följande punkter beskriver Länsförsäkringar Saks verksamhet och risktagande:

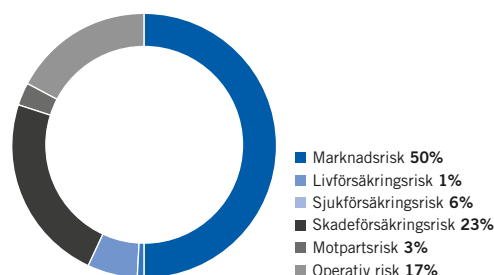
- Bedriver verksamhet inom skadeförsäkring samt skadelivrånterörelse
- Verksamheten riktar sig huvudsakligen mot små och medelstora företag samt privatpersoner.
- Verksamheten bedrivs i huvudsak i Sverige. Bolaget bedriver även internationell mottagen återförsäkring.
- De risker som tas inom skadeförsäkring återförsäkras i relativt hög utsträckning, självbehållen är låga.
- För länsförsäkringsgruppens räkning sköts omfattande verksamhet avseende återförsäkring. Verksamheten medför betydande motparts-exponeringar brutto men bedöms inte medföra stora risker netto.
- Riskerna i de placeringstillgångar som Länsförsäkringar Sak förvaltar för egen räkning hålls på en relativt låg nivå.
- Länsförsäkringar Sak är indirekt exponerat mot försäkringsrisker, marknadsrisker och fastighetsrisker som uppkommer i dotterbolagsinnehav. I Sak-koncernen ingår Försäkringsaktiebolaget Agria, Länsförsäkringar Gruppliv samt fastighetsbolagen Utile Dulci och Länsförsäkringar Sak Fastighets AB.

I den kvartalsvisa riskrapporteringen mäts Länsförsäkringar Sak-koncernens samlade risker d.v.s. riskerna för Sak-bolagets, inklusive dotterbolagens, försäkringsrisker och marknadsrisker inkluderas i beräkningen.

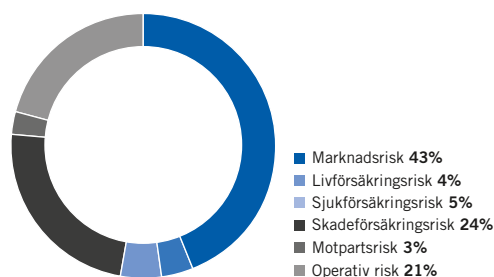
I nedanstående figurer (figur 1 och 2) visas fördelningen av risk i Länsförsäkringar Sak-koncernen per 2015-09-30 uppdelat på huvudrisktyper. Som framgår av figur 1 så upptas halva kapitalkravet av marknadsrisker, främst från bolagets placeringstillgångar där bolagets fastighetsinnehav svarar för ca 80 %, men även viss ränterisk från FTA. Försäkringsverksamheten upptar 30 % och den operativa risken samt motpartsrisken upptar tillsammans 20 %.

Figur 1. Fördelning av totalt kapitalkrav i Länsförsäkringar Sak-koncernen

Q3 2015

Q3 2014

I de följande avsnitten beskrivs Länsförsäkringar Saks risker (exklusive dotterbolag) samt hur dessa styrs och hanteras. För varje risk ges en kort beskrivning av den specifika risken samt en uppgift om storleken på exponeringar mot den risken i de fall den är möjligt att kvantifiera.

Skadeförsäkringsrisk

Skadeförsäkringsverksamheten går ut på att överföra risk från försäkringstagaren till försäkringsgivaren. Försäkringsgivaren tar in premier från ett stort antal försäkringstagare och förbinder sig att ersätta dem om

Figur 2. Fördelning av totalt Kapitalkrav i Länsförsäkringar Sak-koncernen Q3 2015

Skadeförsäkringsrisk Premierisk Reservrisk Katastrofrisk	Livförsäkringsrisk Dödsfallsrisk Livsfallsrisk Katastrofrisk	Marknadsrisk Ränterisk Aktiekursrisk Fastighetsrisk Spreadrisk Valutarisk Koncentrationsrisk i placeringstillgångar	Motpartsrisk Motpartsrisk i avgiven återförsäkring Motpartsrisk i finansiella derivat Annan motpartsrisk
Operativ risk Interna oegentligheter Extern brottslighet Anställningsförhållanden och arbetsmiljö Affärsförhållanden Compliance risk Skada på fysiska tillgångar Avbrott och störning i verksamhet och system Transaktionshantering och processtyrning		Sjukförsäkringsrisk	Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk
		Affärsrisk Strategisk risk Intjäningsrisk Ryktesrisk	Koncentrationsrisk i försäkringsrörelsen

en försäkrad skadehändelse inträffar. En korrekt prissättning av försäkringsavtalen är avgörande för resultatet i försäkringsverksamheten. Det finns dock en inneboende osäkerhet i försäkringsverksamhet som gör att ogynnsamma resultat kan förekomma. Återförsäkring är ett starkt instrument för att minska fluktuationen i försäkringsverksamhetens resultat.

Försäkringsverksamheten i Länsförsäkringar Sak består av försäkringsgrenarna Sjuk och Olycksfall, Företag och Fastighet, Motorfordon, Trafik, Sjöfart, Luftfart och Transport samt Mottagen återförsäkring. Affär tecknades under 2015 inom försäkringsområdena sjuk, sjukvård, olycksfall, egendom, transport och ansvar. Dessutom erbjuds försäkringskydd för rikstäckande kunder inom företagsmotor (trafik- och motorfordonsförsäkring).

Bolaget hanterar även länsförsäkringsgruppens interna och externa återförsäkring samt tecknar mottagen internationell återförsäkring. Styrelsen begränsar i tillämpliga fall försäkringsriskerna genom beslut om högsta tillåtna självbehåll för skilda slags försäkringsrisker och vilka kategorier av återförsäkringsgivare som får användas för avgiven återförsäkring.

Skadeförsäkringsrisker kan delas in i premierisker, reservrisker och katastrofrisker. Innebörden i dessa begrepp och Länsförsäkringar Saks generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Tabell 1 visar hur förändrade premieintäkter, ökade skadekostnader och högre skadeinflation påverkar Länsförsäkringar Saks resultat.

Tabell 1. Känslighetsanalys skadeförsäkringsrisk, Mkr

	Inverkan på resultat före skatt		Inverkan på eget kapital	
	2015	2014	2015	2014
10% lägre premienivå	-211,5	-148,5	-165,0	-115,8
10% ökad skadefrekvens eller högre genomsnittsskada	-120,0	-86,1	-93,6	-67,1
1% högre skadeinflation årligen	-141,4	-206,7	-110,3	-161,7

Premierisk

Premierisk är risken för förluster till följd av att det kommande årets skador blir större än förväntat.

I verksamhetsgrenar som sjuk- och olycksfallsförsäkring adderas en stor mängd oberoende risker, vilket ger en god riskutjämning under förutsättning att premietariffen speglar de verkliga riskskillnaderna mellan olika grupper i försäkringskollektivet. Tarifferna och försäkringsvillkoren följs löpande upp och korrigeras vid behov. I andra verksamhetsgrenar är, vid sidan av premieberäkningen, riskurvalsregler det viktigaste instrumentet för att kontrollera premierisken. Bolaget följer detaljerade interna teckningsriktlinjer (riskurvalsregler) för att säkerställa riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Även skadeförebyggande åtgärder i form av t.e.x. rådgivning förbättrar bolagets risk ytterligare.

Den affärsverksamhet Länsförsäkringar Sak med dotterbolag bedriver innebär att försäkringsrisker (skade-, sjuk- och livförsäkringsrisker inklusive katastrofrisk) tas medvetet, som ett led i bedrivandet av affärsverksamheten. Sådana risker är därför önskvärda, förutsatt att de tas som ett led i att fullfölja beslutad affärsstrategi och enligt de regelverk som har ställts upp för respektive verksamhet. God riskutjämning ska eftersträvas dels mellan olika affärer, dels inom respektive affär. Begränsning av försäkringsrisken sker genom att utformning av försäkringsvillkor och enskilda försäkringsavtal ger en önskvärd riskexponering, samt att återförsäkringsskydd används för att begränsa risktagandet i de affärer där det är motiverat. Katastrofrisk inom försäkringsrisken hanteras genom återförsäkringsskydd. Utifrån riskanalyser inom affärsverksamheten med stöd från affärsområde Återförsäkring specificeras behovet av återförsäkring. I ERSAn beräknas en total riskexponering (riskaptit) i försäkringsrisk, som en del av bolagets totala risk.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen har bolaget, genom avgiven återförsäkring, beskrivet enligt ovan, försäkrat sig mot risken för mycket stora skador. Bolagets egen kostnad per skadehändelse, självbehållet, och den gräns upp till vilken återförsäkringsskyddet täcker kostnader per skadehändelse, skydd, varierar från produkt till produkt. I dokumentet "Riktlinjer för avgiven återförsäkring" fastställs limiter per motpart och gränser för självbehåll och dessutom begränsas användning av återförsäkrare till bolag med bra kreditvärdighet. Återförsäkring för trafikförsäkringsaffären hanteras genom en poollösning i länsförsäkringsgruppen som i sin tur är skyddat med externa återförsäkringsskydd.

Tabell 2. Återförsäkring per skadehändelse, Mkr

	2015		2014	
	Självbehåll	Skydd	Självbehåll	Skydd
Trafikförsäkring	40	300	40	300
Ansvarsförsäkring	20	300	30	300
Transportförsäkring	5	1 000	5	1 000
Olycksfallsförsäkring	20	600	20	600

Återförsäkringsskydden som redogörs för i tabell 2 avser externa motparter. För Trafikskyddet uppgår det externa självbehållet till 40 Mkr, men genom återförsäkring inom länsförsäkringsgruppen på 38 Mkr reduceras självbehållet till 2 Mkr. Utöver ovanstående tabell köps även återförsäkringsskydd för internationellt mottagen återförsäkring.

För enskilda risker med en risksumma överstigande återförsäkringsskyddet köps återförsäkring på en risk för risk basis. Huvuddelen av återförsäkringsavtalen löper per kalenderår. Trafikförsäkringens skydd är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador inträffade utomlands finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Reservrisk

Reservrisk är risken för förluster till följd av negativt utfall vid avvecklingen av avsättningarna för oreglerade skador. Det totala åtagandet för pågående försäkringar samt för oreglerade skador brutto uppgår till 14,7 (15,7) mdr. Uppskattningen av kostnaden för de oreglerade skadorna brutto, 14,2 (15,2) mdr är förknippad med osäkerhet om vad skadorna, kanske flera år framåt i tiden, kan komma att kosta. Det återförsäkringsskydd som finns beskrivet ovan begränsar risken och avsättningen för oreglerade skador netto per 2015-12-31 uppgick till 3,4 (3,7) Mkr.

Reservutvecklingen följs löpande med hjälp av olika nyckeltal och med jämförelser med andra försäkringsbolag. Den aktuariella reservberäkningen utvecklas kontinuerligt så att använda metoder är väl anpassade till förutsättningarna för respektive verksamhetsgren eller del därav. En väsentlig del av uppföljningen är även de regelbundna genomgångar som görs av individuella oreglerade skador.

Medelduration i Länsförsäkringar Saks försäkringsportfölj är 3,4 år (4,6), och är relativt konstant från föregående år. Tabell 3 visar utvecklingen av uppskattad skadekostnad före återförsäkring.

Katastrofrisk

Katastrofrisk avser risken för förluster till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter som leder till mycket stora försäkringsersättningar.

Länsförsäkringar Sak har en viss exponering för katastrofrisker för egen räkning. Länsförsäkringar Sak hanterar ett för länsförsäkringsgruppen gemensamt återförsäkringsskydd avseende storm och naturkatastrofer där Länsförsäkringar Sak står viss risk för egen räkning. Det andra verksamhetsområdet där Länsförsäkringar Sak för egen räkning exponeras för viss katastrofrisk är den internationellt mottagna återförsäkringen.

Livförsäkringsrisk

Livförsäkringsrisken i Länsförsäkringar Sak härrör sig till skadelivränterörelsen som är föremål för livfallsrisk. Livfallsrisken avser risken för förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument eller en fastighet varierar på grund av förändringar i marknadspriser.

I förvaltningen av Länsförsäkringar Saks tillgångar bedöms möjligheter till god avkastning samt risknivå för placeringsstrategier. Bolagets placeringar ska ske i syfte att bidra till ett stabilt positivt resultat. Tillgångarna ska placeras med lämplig riskspridning för att den förväntade avkastningen ska vara tillräcklig för att Bolaget ska kunna infria åtagandena samt skapa meravkastning i placeringstillgångarna utifrån beslutad risknivå. Risknivån ska vara anpassad efter tillgängligt kapital och beslutad risktolerans.

Placeringsverksamheten ska alltid bedrivas i försäkringstagarnas bästa intresse. Graden av matchning mellan tillgångar och åtaganden ska beaktas vid placering av Bolagets placeringstillgångar och tillgångar som svarar mot de försäkringstekniska avsättningarna ska placeras med hänsyn till åtagandenas art och löptid. Åtagandenas art och löptid ska beaktas i styrningen av Bolagets likviditetsrisk. Tillfredställande betalningsberedskap ska alltid upprätthållas.

De tillgångsklasser som ingår i förvaltningen är aktier, räntebärande värdepapper och fastigheter. Målet med förvaltningen är att uppnå högsta möjliga avkastning givet vald risknivå inom ramen för legala restriktioner samt gällande av styrelsen beslutade riktlinjer. Styrelsen har det övergripande ansvaret genom beslut om en maximal marknadsrisk för bolaget som inte får överstigas.

Inom Länsförsäkringar Sak beslutar styrelsen om ramar för risktagandet bland annat genom att fastställa placeringsriktlinjer och allokeringsmandat samt aktuella dellimiter för olika marknadsriskkategorier i bolaget.

Kapitalförvaltningen svarar för den dagliga risköversynen i enlighet med av styrelsen beslutade dellimitar för olika riskkategorier i tillägg till den totala maximala marknadsrisken. Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser och råvarupriser samt förändringar i deras respektive volatilitet påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Derivatinstrument används i förvaltningen av placeringstillgångarna i syfte att effektivisera förvaltningen eller hedga risk.

Känslighetsanalysen i tabell 4 nedan visar effekten på resultat före skatt och inverkan på eget kapital av några för Länsförsäkringar Sak negativa utfall. Tabellen visar hur förändringar på de finansiella marknaderna påverkar tillgångsvärden i portföljen samt i fallet med realräntan även inverkan på skadelivräntor som påverkar värderingen av skulden.

Tabell 3. Uppskattad skadekostnad före och efter återförsäkring

Mkr	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Summa
Vid slutet av skadeåret	1 115	1 084	1 024	913	1 003	1 059	1 109	
Ett år senare	1 121	1 272	1 095	915	884	882	0	
Två år senare	1 089	1 228	1 036	963	917	0	0	
Tre år senare	1 087	1 181	1 038	924	0	0	0	
Fyra år senare	1 093	1 165	997	0	0	0	0	
Fem år senare	1 100	1 147	0	0	0	0	0	
Sex år senare	1 073	0	0	0	0	0	0	
Uppskattad skadekostnad	1 073	1 147	997	924	917	882	1 109	
Ackumulerade skadeutbetalningar	966	965	862	762	707	646	454	
Ersättningsreserv	107	182	135	162	210	236	655	1 687
Ersättningsreserv äldre årgångar								1 097
Ersättningsreserv för mottagen återförsäkring								9 715
Summa ersättningsreserv, brutto								12 498
Skadelivräntereserv, brutto								1 515
Skaderegleringsreserv, brutto								219
Avsättning för oregrerade skador, brutto								14 233
Ersättningsreserv, återförsäkrades andel								-9 504
Skadelivräntereserv, återförsäkrades andel								-1 306
Skaderegleringsreserv, återförsäkrades andel								0
Avsättning för oregrerade skador, återförsäkrades andel								-10 810
Avsättning för oregrerade skador, för egen räkning								3 423

Tabell 4. Känslighetsanalys marknadsrisk

Mkr		Inverkan på resultat före skatt		Inverkan på eget kapital	
		2015	2014	2015	2014
Ränterisk ¹⁾	1% lägre räntenivå	-14,8	-22,1	-11,7	-17,2
Aktierisk ²⁾	10% lägre aktiekurser	-3,6	-3,8	-2,8	-2,9
Kreditspreadrisk	1% ökad kreditspread	-88,4	-96,0	-68,6	-74,9
Realränterisk	1% ökad realränta	1,4	-1,7	1,1	-1,3

¹⁾ Netto värdeförändringar placeringstillgångar inklusive ränteintäkter, minus förändring FTA, beräknat enligt Finansinspektionens trafikljusmodell där räntor antas vara lägst noll.

²⁾ Inklusive 10% lägre kurser på hedgefonder.

Ränterisk

Ränterisk avser risken för förluster till följd av ändring i marknadsräntornas nivå eller volatilitet.

För majoriteten av Länsförsäkringar Saks försäkringstekniska åtaganden fastställs inte värdet med utgångspunkt i marknadsräntan, enligt gällande redovisningsregler, det vill säga de försäkringstekniska avsättningarna diskonteras inte. Ett undantag är försäkringstekniska åtaganden för skadelivränta som diskonteras och där ränterisken i skadelivränterörelsen under året har hanteras med hjälp av en räntehedge som ger en relativt god matchning av realränterisken i reserven. Enligt Solvens II värderingsprinciper och i riskberäkningar beaktas dock effekten känsligheten för förändringar i räntenivåer på samtliga försäkringstekniska avsättningar.

Bolaget styr sitt risktagande med en av styrelsen beslutad dellimit för ränterisk, med beaktande av de försäkringstekniska åtagandenas känslighet för ändringar i räntenivå samt med medvetna val av i vilken utsträckning åtagandena matchas med tillgångar med motsvarande egenskaper. Derivatinstrument kan användas för att hantera ränterisken. De försäkringstekniska åtagandena presenteras i tabell 8 sist i denna not.

Aktierisk

Aktierisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och priser på alternativa tillgångar. Som framgår i balansräkningen är aktieexponeringen i Länsförsäkringar Sak relativt låg. Den exponering av betydelse som finns är framförallt hänförlig till strategiska innehav, direkt exponering mot aktier och indirekta innehav via hedgefonder där den sistnämnda inte är beaktad i känslighetsanalysen för marknadsrisk ovan. För mer info se not 20, 22 och 23.

Kreditspreadrisk

Kreditspreadrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor. Beslut om hur stor del av portföljen som ska utgöras av obligationer eller andra räntebärande instrument med kreditrisk fattas mot bakgrund av rådande marknadsförutsättningar och den av styrelsen beslutade dellimiten för kreditspreadrisk.

Som framgår av tabell 5 finns en övervägande del av Länsförsäkringar Saks obligationsplaceringar investerade i AAA-ratade, svenska stats- och bostadspapper.

Tabell 5. Kreditkvalitet avseende tillgångar

Uppdelning av finansiella tillgångar	Mkr	
	2015	2014
Utlåning till kreditinstitut		
A	593	1 132
Summa	593	1 132

Obligationer och andra räntebärande värdepapper¹⁾

AAA – svenska staten	782	372
AAA – andra statspapper än svenska	0	0
AAA	700	708
AA	111	86
A	183	337
BBB	338	273
BB	324	310
B	220	206
CCC	33	49
CC	1	2
Rating saknas	437	518
Summa	3 129	2 860

¹⁾ Marknadsvärden inklusive upplupen ränta. I beloppet utlåning kreditinstitut ingår 521,0 (480,5) Mkr som avser fordringar på Länsförsäkringar Bank. Dessa är i balansräkningen klassificerade som övriga fordringar.

Valutarisk

Valutarisken är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av valutakurser. Majoriteten av Länsförsäkringar Saks försäkringstekniska avsättningar löper i svenska kronor. Den mindre valutaexponering som finns härrör från åtaganden inom internationell mottagen återförsäkring i andra valutor och från placeringstillgångar. Risken begränsas till önskad nivå genom användning av valutaderivat. Tabellen nedan visar resultatpåverkan för Länsförsäkringar Sak av förändringar i valutakurser.

Tabell 6. Påverkan på resultat per bokslutsdagen av en 10%-ig förstärkning i valutakursen mot SEK

Valuta	Resultatpåverkan, före skatt, Mkr	
	2015	2014
AUD	+0,0	+0,0
CHF	+0,2	+0,3
CNY	-0,2	+0,1
DKK	-0,3	-0,0
EUR	+0,1	+1,9
GBP	+0,0	+0,1
JPY	+0,3	+0,0
KRW	-1,4	-0,6
NOK	+0,3	+0,2
NZD	-2,2	-2,3
PLN	-0,4	+0,0
RUB	+0,3	+0,0
USD	+1,2	+1,5
INR	+0,1	-0,6

Fastighetsrisk

Fastighetsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av priset på fastigheter. Fastighetspriserna är främst en effekt av antaganden om gällande avkastningskrav samt hyresnivåer.

Fastighetsrisken i Länsförsäkringar Sak härrör från ägandet av den kontorsfastighet i Stockholm som Länsförsäkringar AB-koncernen nyttjar för sin verksamhet samt innehav i ett av länsförsäkringsgruppen helägt fastighetsbolag.

Motpartsrisk

Med motpartsrisiker avses risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Länsförsäkringar Saks exponering för motpartsrisiker uppstår främst genom avgiven återförsäkring och genom användning av finansiella derivat och kassabehållningar.

Motpartsriskerna mot återförsäkringsgivare avser återförsäkringsfordringar och återförsäkrarens andel av oreglerade skador. För att begränsa motpartsriskerna på återförsäkringsgivare finns fördefinierade riktlinjer för val av återförsäkringsbolag. För affär med lång avvecklings-tid ska återförsäkraren ha som lägst en A-rating från ratinginstitutet Standard & Poor och för övrig affär som lägst en BBB-rating. Dessutom eftersträvas en spridning av avgiven återförsäkring på ett flertal återförsäkringsgivare, vilket sammantaget borgar för en god kvalitet i fordringarna. Tabell 7 visar fördelningen per ratingkategori för köpt återförsäkringsskydd för Länsförsäkringar Sak-koncernen, som inkluderar Länsförsäkringar Sak, Agria och Länsförsäkringar Gruppliv.

Den största sammanlagda återförsäkringsfordran mot ett enskilt bolag per 2015 var MÜNCHENER RÜCK (Partner RE) och utgjorde 13,5 (15) procent av den totala externa återförsäkringsfordran. De 10 största återförsäkringsfordringarna som utgör 64 (46) procent av totala externa återförsäkringsfordringar var alla A-ratade eller högre.

Motpartsrisiker i finansiella derivat hanteras genom regler om godkänd exponering per motpart. Storleken på tillåten exponering beror av motpartens rating. Exponeringarna begränsas genom ISDA-avtal (nettningsavtal) samt tillhörande avtal kring ställande av säkerheter vid vissa uppnådda motpartsexponeringar.

Tabell 7. Fördelning av exponering för köpt externt återförsäkringsskydd för Länsförsäkringar Sak-koncernen

Exponering för köpt externt skydd 2014 och 2015	Procentuell fördelning per ratingkategori	
	2015	2014
AAA	–	–
AA	44	39
A	54	45
BBB	1	13
Rating saknas ¹⁾	1	3
Total	100	100

¹⁾ Agrias återförsäkring är placerad 50% hos länsförsäkringsbolagen.

Operativ risk

Operativ risk är risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Operativa risker är en del av Länsförsäkringar Sak med dotterbolags verksamhet. Genom förebyggande arbete och ändamålsenlig riskhantering och riskkontroll kan Länsförsäkringar Sak med dotterbolag minska sannolikheten för att operativa risker materialiseras och därmed reducera dess konsekvenser. I processen för hantering och kontroll av operativa risker ingår identifiering, mätning, övervakning, hantering och rapportering.

Analys av operativ risk genomförs årligen dels på bolagsnivå, dels i den operativa verksamheten. För analyserna används en gemensam metod och rapporteringsformat. Operativa risker identifieras, potentiella conse-

kvenser värderas och sannolikheter att risker inträffar bedöms. För väsentliga risker utarbetas handlingsplaner som följs upp kvartalsvis. Riskkontrollfunktionen faciliterar analyserna och aggregerar resultaten till respektive bolags ledningsgrupp och styrelse. Riskkontroll följer även upp och rapporterar genomförandet av handlingsplanerna under året samt genomför kontroller för att säkerställa kvaliteten i resultatet av genomförda åtgärder.

För incidenthantering används ett gemensamt systemstöd i hela Länsförsäkringar AB-koncernen. Vidare fastställs årligen en kontinuitetsplan av företagsledningen. För att ytterligare stärka den interna kontrollen har affärskritiska processer och dess risker kartlagts och dokumenterats. I samband med detta har även de viktigaste kontrollerna dokumenterats, s.k. nyckelkontroller.

Affärsrisk

Affärsrisk avser risken för vikande intjäning med anledning av svåra konkurrensförhållanden, fel strategi eller felaktiga beslut. Affärsrisiker omfattar risk för förluster till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, konkurrenters åtgärder, omvärldsförändringar och negativa rykten om bolaget, liksom en oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar.

Affärsrisiker hanteras på styrelse- och ledningsnivå genom analyser och beslut dels inför strategiska vägval om inriktningen av verksamheten, dels i den årliga affärsplaneringsprocessen och då utvecklingen på Saks koncernens marknader så kräver. De specifika affärsrisiker som vid var tid bedöms som viktigast följs fortlöpande upp på ledningsnivå.

Koncentrationsrisk

Med koncentrationsrisk avses risken att företagets riskexponering inte är tillräckligt diversifierad vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning.

Koncentrationsrisker motverkas primärt genom beslut om högsta exponering per återförsäkringsgivare, per motpart i finansiella derivat, fakultativ återförsäkring av försäkrade enskilt mycket stora risker och genom diversifiering av koncernens placeringstillgångar. Länsförsäkringar Saks ledning och styrelse tar återkommande del av rapportering om koncernens stora exponeringar och riskkoncentrationer.

Länsförsäkringar Saks placeringstillgångar är fördelade på ett flertal olika tillgångsslag, dock med tyngdpunkt på det strategiska fastighetsinnehav som utgörs av de fastigheter där bolaget har sitt kontor (Tegeluddsvägen i centrala Stockholm).

Den största enskilda placeringstillgången per 2015-12-31 var den fastighet i Stockholm som ägs indirekt via dotterbolag och som koncernen nyttjar. Dess marknadsvärde uppgick per bokslutsdagen till 2 470 (2 175) Mkr, vilket motsvarar 28,6 (35,7) procent av placeringstillgångarna. De största exponeringarna i övrigt avser de fyra största svenska bankkoncernerna och härrör huvudsakligen från investeringar i bostadsobligationer.

Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk

Likviditetsrisk är risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris. Skadeförsäkringsbolagens likviditetsrisker är små då premierna tas in i förväg och stora skadestörelningar är kända långt innan de förfaller. Dessutom är merparten av placeringstillgångarna likvida med kort varsel. Länsförsäkringar Saks likviditet var vid årsskiftet mycket god med likvida medel uppgående till 72,1 (651,1) Mkr. Den höga likviditeten per 2014 berodde på att beståndsövertagelsen av trafik i avveckling samt skadelivräntor till länsbolagen skedde då. I placeringsriktlinjerna återfinns limiter för önskad nivå på likviditet.

Tabellen 8 visar de faktiska kassaflöden som kommer att ske under respektive period, baserat på de återstående kontraktuella förfallotiderna. Beloppen som presenteras i förfallotider är odiskonterade kassaflöden.

Tabell 8. Löptidsanalys för finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska åtaganden

Mkr	2015					2014				
	<3 mån	3 mån -1 år	1-5 år	> 5 år	Totalt	<3 mån	3 mån -1 år	1-5 år	> 5 år	Totalt
Tillgångar										
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	8	1	62	514	585	29	27	141	947	1 144
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	714	81	1 078	94	1 967	477	67	836	77	1 457
Övriga fordringar	11	-	-	-	11	166	-	-	-	166
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	-	-	-	15	21	-	-	-	21
Skulder										
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾	699	1 788	4 023	6 713	13 223	661	1 771	3 809	7 874	14 115
Övriga skulder	444	-	-	-	444	294	-	-	-	294
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	-	-	-	11	10	-	-	-	10
Summa kassaflöden, netto	-406	-1 706	-2 883	-6 105	-11 100	-272	-1 677	-2 832	-6 850	-11 631
Derivat, in- och utflöden, netto	-	-	-	-	-	-55	2	8	16	-29
Summa kassaflöden, finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska åtaganden	-406	-1 706	-2 883	-6 105	-11 100	-327	-1 675	-2 824	-6 834	-11 660

¹⁾ I balansposten Obligationer och andra räntebärande värdepapper ingår Räntefonder, dessa har inga kontraktuella förfallotider och har exkluderats i tabellen.

²⁾ Försäkringstekniska avsättningar redovisas brutto, före avgiven återförsäkring.

Solvens II – kommande riskbaserade verksamhetsregler

Länsförsäkringar Sak med dotterbolag ligger långt fram i förberedelserna för Solvens II. Arbetet under 2015 har i första hand inriktats på att slutföra implementering av regelverket. Förberedelsearbetet har även utförts med avseende på att skapa så stor affärs- och kundnytta som möjligt. Nya former för styrning, hantering och kontroll av risker samt allokering av kapital har bidragit till att effektivisera arbetsprocesser och att utveckla bättre beräkningsverktyg för avvägningar mellan risktagande och möjligheter till avkastning.

Länsförsäkringar Sak har under året tillsammans med övriga försäkringsbolag i Länsförsäkringar AB-koncernen ansökt till Finansinspektio-

nen om att få använda en partiell intern modell för rapportering av solvenskapitalkrav. Därigenom ska bolaget kunna arbeta med mått på kapitalbehov som stämmer bättre med de egna riskerna i företaget än vad som följer av regelverkets standardformel. Länsförsäkringar Sak avser att beräkna solvenskapitalkravet för delar av marknadsrisken och skadeförsäkringsrisken med den interna modellen, övriga risker beräknas enligt standardformeln. Dotterbolaget Försäkringsaktiebolaget Agria kommer även det att på samma sätt använda den interna modellen men inte dotterbolaget Länsförsäkringar Grupplivförsäkring som använder standardformeln.

3 PREMIEINKOMST

	2015	2014
Direkt försäkring, Sverige	1 645,2	1 550,1
Direkt försäkring övriga EES	5,2	6,4
Mottagen återförsäkring	2 042,4	4 329,5
Summa	3 692,8	5 886,0

4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN

	2015	2014
Överförd kapitalavkastning	35,9	115,4
Räntesatser, procent		
Avsättningar för försäkringar med lång avvecklingstid i SEK	1,25	1,9
Avsättningar för försäkringar med kort avvecklingstid SEK	0,5	1,0

Den beräknade avkastningen på de tillgångar som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna överförs från finansrörelsen till det tekniska resultatet. Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkter efter avgiven återförsäkring samt på genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring under året. Kapitalavkastningen delas upp i två delar. En del som tillförs skadelivränteresultatet, genom en minskning av kostnaden för uppräknings av skadelivräntesättningen, och en del som redovisas som överförd kapitalavkastning (se även Redovisningsprinciper).

5 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR

	2015	2014
Utbetalda skadeersättningar ¹⁾	-1 327,0	-6 258,1
Driftskostnader för skadereglering	-139,7	-159,1
Summa	-1 466,7	-6 417,2

¹⁾ Varav återförsäkrars andel skadelivräntekvot - -1 359,5

6 DRIFTSKOSTNADER

Totala driftskostnader per kostnadsslag	2015	2014
Personalkostnader	-192,0	-180,3
Lokalkostnader	-15,0	-23,8
Avskrivningar	-3,3	-11,5
Serviceintäkter	27,8	26,3
Övriga kostnader	-432,9	-411,0
Summa	-615,4	-600,3

Totala driftskostnader funktionsindelade	2015	2014
Driftskostnader i kapitalförvaltning	-31,4	-28,9
Driftskostnader för skadereglering	-139,7	-159,1
Driftskostnader för anskaffning och administration	-444,3	-412,3
Summa	-615,4	-600,3

Driftskostnader	2015	2014
Anskaffningskostnader ¹⁾	-322,8	-282,0
Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader	-10,9	-3,2
Administrationskostnader	-140,8	-222,8
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	30,2	95,7
Summa	-444,3	-412,3

¹⁾ Varav provisioner för direkt försäkring -88,6 -86,6

Varav kostnad för hyra av lokaler, inventarier och IT-utrustning	-99,2	-82,4
--	-------	-------

Bolaget hyr lokaler, inventarier och IT-utrustningar av moderbolaget Länsförsäkringar AB.

7 ARVODE OCH KOSTNADERSÄTTNING TILL REVISORER

Följande arvoden har utgått till revisorer	2015	2014
KPMG AB, revisionsuppdrag	1,3	1,4
KPMG AB, skatterådgivning	-	0
KPMG AB, övriga tjänster	-	-

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föränsleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

8 ANSTÄLLDA, PERSONALKOSTNADER OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARES ERSÄTTNINGAR

Medelantal anställda, Sverige	2015	2014
Män	61	61
Kvinnor	98	90
Totalt antal anställda	159	151

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, övriga medarbetare	2015	2014
Löner och ersättningar	95,5	88,2
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	65,6	59,8
varav pensionskostnader	28,5	24,9
	161,1	148,0

Styrelse och ledande befattningshavare, 13 (15)	2015	2014
Löner och ersättningar	9,9	9,8
varav fast lön till Vd	3,4	3,2
varav rörlig lön till Vd	-	-
varav fast lön till andra ledande befattningshavare	5,2	6,4
varav rörlig lön till andra ledande befattningshavare	-	-
Sociala kostnader	7,3	8,0
varav pensionskostnader	3,4	4,7
	17,2	17,8

Totalt löner och andra ersättningar samt sociala kostnader	2015	2014
Löner och ersättningar	105,3	98,0
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	73,0	67,9
varav pensionskostnader	31,9	29,7
	178,3	165,9

Ersättningar till styrelsen

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Arbetstagarrepresentanter erhåller inte styrelsearvode.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavaren består av grundlön och övriga förmåner. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledningen.

Ersättningar och övriga förmåner för ledande befattningshavare (Belopp i Tkr)

2015	Grundlön	Övriga ersättningar	Pensionskostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön, %
					Avgiftsbestämd
Ann Sommer, verkställande direktör	3 365	2	1 329	4 696	39
Ricard Robbstål, styrelseledamot	149	–	–	149	
Göran Spetz, styrelseledamot	256	–	–	256	
Mariette Nicander, styrelseledamot	262	–	–	262	
Carl Henrik Ohlsson, styrelseledamot	260	–	–	260	
Magnus Olsson, styrelseledamot	256	–	–	256	
Ingemar Larsson, tidigare styrelseledamot	137	–	–	137	
Andra ledande befattningshavare					
Moderbolag (4 personer)	4 949	247	2 089	7 285	39
Dotterföretag (2 personer)	4 276	4	1 940	6 220	37
Totalt 2015	13 910	253	5 358	19 521	
Summa ersättning från moderbolag	9 634	249	3 418	13 301	
Summa ersättning från dotterföretag	4 276	4	1 940	6 220	

2014

Ann Sommer, verkställande direktör	3 175	2	1 399	4 576	44
Ingemar Larsson, styrelseledamot	183	–	–	183	
Göran Spetz, styrelseledamot	223	–	–	223	
Mariette Nicander, styrelseledamot	241	–	–	241	
Carl Henrik Ohlsson, styrelseledamot	223	–	–	223	
Magnus Olsson, styrelseledamot	149	–	–	149	
Ann-Christin Norrström, tidigare styrelseledamot	111	–	–	111	
Axel von Stockenström, tidigare styrelseledamot	74	–	–	74	
Mikael Sundquist, tidigare styrelseledamot	111	–	–	111	
Andra ledande befattningshavare					
Moderbolag (5 personer)	6 345	98	3 356	9 799	52
Dotterföretag (2 personer)	4 117	9	1 884	6 010	45
Totalt 2014	14 952	109	6 639	21 700	
Summa ersättning från moderbolag	10 835	100	4 755	15 690	
Summa ersättning från dotterföretag	4 117	9	1 884	6 010	

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 60 år. Pensionen mellan 60 och 65 år är avgiftsbestämd, pensionspremierna ska uppgå till 18 procent av den pensionsgrundade lönen. Med pensionsgrundande lön avses den fasta lönen. Från 65 år följer villkoren pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. Utöver det betalas för var och en en extra pensionspremie motsvarande ett prisbasbelopp per år.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om tre månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande tjugofyra månadslöner. För andra ledande befattningshavare följer uppsägningstiden gällande kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättningspolicy för Länsförsäkringar AB-koncernen reglerar berednings- och beslutsprocessen gällande ersättningar till företagsledningen. Ersättningsutskottet bereder väsentliga ersättningsbeslut samt bereder beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av Ersättningspolicy. Styrelsen fattar beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande ledningen och för anställda med övergripande ansvar för någon av bolagets kontrollfunktioner

Ersättningsutskottets sammansättning och mandat

Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande samt en styrelseledamot.

Principer för ersättning till företagsledningen

Ledande befattningshavare i Länsförsäkringar AB-koncernen ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. De totala ersättningarna ska vara i nivå med branschen. Utformning av och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar det vill säga vara rimliga, präglad av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

Fast ersättning

Fast ersättning utgår enligt ovanstående generella princip.

Pension

Pensionslösningen ska följa villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Övriga förmåner

Utöver ovanstående förmåner erbjuds tjänstebil enligt vid var tid gällande villkor, individuell sjukvårdsförsäkring samt övriga förmåner som erbjuds samtliga anställda.

Andel kvinnor bland ledande befattningshavare, %	2015-12-31	2014-12-31
Styrelseledamöter	38	40
Andra ledande befattningshavare	29	25

9 ÖVRIG TEKNISK KOSTNAD

Specifikation	2015-12-31			
	Premier & Trafikförsäkringsavgifter	Skadeutbetalningar netto efter självrisk	Kapitalavkastning	Summa avräkning från TFF Övriga tekniska kostnader
Prognos	2,7	-3,4	0,0	-0,7
Avräkning	-0,2	0,2	-0,0	-0,0
Totalt	2,5	-3,2	-0,0	-0,7

Specifikation	2014-12-31			
	Premier & Trafikförsäkringsavgifter	Skadeutbetalningar netto efter självrisk	Kapitalavkastning	Summa avräkning från TFF Övriga tekniska kostnader
Prognos	2,5	-3,8	0,2	-1,1
Avräkning	0,1	-18,6	0,0	-18,5
Totalt	2,6	-22,4	0,2	-19,5

10 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER

	2015	2014
Utdelningar		
Erhållna utdelningar från koncernföretag	450,1	-
Ränteintäkter		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	18,3	85,0
Derivat	9,9	28,0
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	2,6	25,7
Ränteintäkter för finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen ¹⁾	10,0	10,8
Omräkningsvinst skadelivräntereserv	0,3	-
Valutakursvinst, netto	1,6	6,8
Realisationsvinster		
Aktier och andelar	-	-
Resultat från andelar i handelsbolag (koncernföretag)	133,8	113,7
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	82,1	568,6
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	7,4	4,0
Övriga finansiella placeringstillgångar	3,0	-
Summa	719,1	842,6

¹⁾ Varav negativ ränta på räntebärande värdepapper om 5,6 Mkr.

11 OREALISERADE VINSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

	2015	2014
Aktier och andelar	5,1	4,1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	90,9
Derivat	-	1,7
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	21,8
Summa	5,1	118,5

12 KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER

	2015	2014
Kapitalförvaltningskostnader	-31,4	-28,9
Räntekostnader		
Derivat	-9,5	-3,8
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-0,3	-
Räntekostnader för finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen	-0,6	-1,0
Omräkning skadelivräntereserv	-	-427,6
Realisationsförluster		
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-0,3
Derivat	-20,6	-206,2
Nedskrivning av aktier i koncernföretag	-	-100,0
Summa	-62,4	-767,8

13 OREALISERADE FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

	2015	2014
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-117,1	-
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	-8,3	-3,1
Derivat	-5,5	-
Övriga finansiella placeringstillgångar	-11,0	-
Summa	-141,9	-3,1

14 KAPITALAVKASTNING PER VÄRDERINGSKATEGORI

Vinst/förlust uppdelat per värderingskategori	2015	2014
Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	-8,4	803,8
Innehav för handelsändamål	-25,5	-180,4
Lånefordringar och kundfordringar	-0,2	2,6
Andra finansiella skulder	-0,4	-0,6
Poster som ej fördelas på kategori		
Valutakursresultat	1,6	6,8
Omräkning skadelivräntereserv	0,3	-427,6
Kapitalförvaltningskostnader	-31,4	-28,9
Icke finansiella poster som ingår i kapitalavkastningen netto	582,8	-19,4
Summa	518,8	156,3

15 ÖVRIGA ICKE-TEKNISKA KOSTNADER

	2015	2014
Avskrivning Goodwill	-11,9	-28,9
Summa	-11,9	-28,9

16 SKATTER

	2015	2014
Aktuell skatt	-107,5	-65,5
Summa aktuell skatt	-107,5	-65,5
Uppskjuten skatt		
Uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	2,2	2,2
Summa uppskjuten skatt	2,1	2,2
Totalt redovisad skatteintäkt/kostnad	-105,3	-63,3

	2015	2014
Avstämning av effektiv skattesats		
Resultat före skatt	922,4	280,2
Skatt enligt gällande skattesats	-202,9	-61,6
Skatt ej avdragsgilla kostnader	-4,2	-7,1
Skatt ej skattepliktiga intäkter	103,7	3,5
Skatt hänförlig till tidigare år	-1,9	1,9
Summa skatt på årets resultat	-105,3	-63,3
Gällande skattesats, procent	22,0%	22,0%
Effektiv skattesats, procent	11,4%	22,6%

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kan hänföras till följande

31 december	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Fordringar	-2,4	-2,8	-	12,8	-2,4	10,0
Skulder			10,2	-	10,2	
Uppskjuten skattefordran (-) /uppskjuten skatteskuld (+)	-2,4	-2,8	10,2	12,8	7,8	10,0
Kvittning	-	-	-	-	-	-
Netto uppskjuten skattefordran (-) /uppskjuten skatteskuld (+)	-2,4	-2,8	10,2	12,8	7,8	10,0

Bolaget har inga temporära skillnader med skattemässig effekt i koncern- och intresseföretag.

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag

	Belopp vid årets ingång	Redovisat i eget kapital	Redovisat över RR	Belopp vid årets utgång
Fordringar	10,0	-	-12,4	-2,4
Skulder	-	-	10,2	10,2
Uppskjuten skattefordran (-) /skatteskuld (+)	10,0	-	-2,2	7,8

17 MATERIELLA TILLGÅNGAR

	2015-12-31	2014-12-31
Anskaffningsvärde		
Ingående anskaffningsvärde 1 januari	7,7	4,3
Årets anskaffningar	1,8	3,7
Årets avyttringar	-2,2	-0,3
Utgående anskaffningsvärde 31 december	7,3	7,7
Avskrivningar		
Ingående ackumulerade avskrivningar 1 januari	-1,9	-0,9
Årets avskrivningar	-1,3	-1,1
Ackumulerade avskrivningar för avyttringar	0,9	0,1
Utgående ackumulerade avskrivningar 31 december	-2,3	-1,9
Redovisat värde 31 december	5,0	5,8

Inga nedskrivningar har gjorts.

18 GOODWILL

	2015-12-31	2014-12-31
Aktiverade anskaffningskostnader för goodwill		
Ingående anskaffningsvärde	144,4	144,4
Utgående anskaffningsvärde	144,4	144,4
Avskrivningar		
Ingående ackumulerade avskrivningar	-132,5	-103,6
Årets avskrivning	-11,9	-28,9
Utgående ackumulerade avskrivningar	-144,4	-132,5
Redovisat värde vid årets slut	0,0	11,9

19 ANDRA IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

	Internt upparbetade IT-system	Förvärvade IT-system	Förvärvade kund- baserade tillgångar	Totalt
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärden 2014-01-01	142,4	26,5	322,8	491,7
Årets anskaffningar	–	–	–	–
Utgående anskaffningsvärden 2014-12-31	142,4	26,5	322,8	491,7
Ingående anskaffningsvärden 2015-01-01	142,4	26,5	322,8	491,7
Årets anskaffningar	–	–	–	–
Utgående anskaffningsvärden 2015-12-31	142,4	26,5	322,8	491,7
Akkumulerade avskrivningar				
Ingående avskrivningar 2014-01-01	–66,6	–2,9	–315,4	–384,9
Årets avskrivningar	–1,2	–1,8	–7,4	–10,4
Utgående avskrivningar 2014-12-31	–67,8	–4,7	–322,8	–395,3
Ingående avskrivningar 2015-01-01	–67,8	–4,7	–322,8	–395,3
Årets avskrivningar	–	–1,7	–	–1,8
Utgående avskrivningar 2015-12-31	–67,8	–6,4	–322,8	–397,0
Akkumulerade nedskrivningar				
Ingående nedskrivningar 2014-01-01	–74,6	–	–	–74,6
Utgående nedskrivningar 2014-12-31	–74,6	–	–	–74,6
Ingående nedskrivningar 2015-01-01	–74,6	–	–	–74,6
Utgående nedskrivningar 2015-12-31	–74,6	–	–	–74,6
Redovisade värden				
2014-12-31	0,0	21,8	0,0	21,8
2015-12-31	0,0	20,1	0,0	20,1

20 AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Företagets namn	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier och andelar	Ägarandel	Bokfört värde fastigheter	Marknadsvärde fastigheter	Eget kapital 2015-12-31	Varav resultat 2015	Bokfört värde 2015-12-31	Verkligt värde
Försäkringsaktiebolaget Agria (publ)	516401-8003	Stockholm	40 000	100	–	–	324,3	168,3	823,8	972,8
Länsförsäkringar Sak Fastighets AB	556683-6416	Stockholm	1 000	100	67,9	599,9	68,0	0,0	68,0	599,9
Länsförsäkringar Grupplivförsäkrings AB (publ)	516401-6692	Stockholm	28 000	100	–	–	218,3	5,3	238,8	254,5
Utile Dulci 2 HB	916601-0067	Stockholm	3 996	99,9	1 222,8	2 470,0	772,3	133,8	968,8	1 988,5
Summa 2015-12-31							1 382,9	307,4	2 099,4	3 815,7
Summa 2014-12-31							1 526,6	277,3	1 965,7	3 477,1

Samtliga aktier och andelar i koncernföretag är onoterade.

Anskaffningsvärde	2015-12-31	2014-12-31
Ingående balans	2 065,7	1 952,0
Resultatandel i handelsbolag	133,7	113,7
Utgående balans	2 199,4	2 065,7
Akkumulerade nedskrivningar	2015-12-31	2014-12-31
Ingående balans	–100,0	–
Årets nedskrivningar	–	–100,0
Utgående balans	–100,0	–100,0
Redovisat värde	2 099,4	1 965,7

21 RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER EMITTERADE AV KONCERNFÖRETAG OCH LÅN TILL KONCERNFÖRETAG

	2015-12-31	2014-12-31
Reverslån till Utile Dulci 2 HB	509,0	620,0
Förlagsbevis Länsförsäkringar Bank AB (publ)	–	306,9
Certifikat emitterade av Länsförsäkringar Bank AB (publ)	8,0	–
Noterade obligationer, Länsförsäkringar Hypotek AB (publ)	26,9	67,0
Noterade obligationer, Länsförsäkringar Bank AB (publ)	38,7	70,3
Summa	582,7	1 064,2

Lånet till Utile Dulci 2 HB är löpande. Räntesatsen för respektive ränteperiod fastställs genom avläsning av 3-månaders Stibor för den första bankdagen i relevant ränteperiod. Vid negativ Stibor är räntesatsen 0 %.

22 AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

Företagets namn	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier/ andelar	Ägarandel	Eget kapital 2015-12-31	Varav resultat 2015	Bokfört värde 2015-12-31	Bokfört värde 2014-12-31	Verkligt värde
Länsförsäkringsbolagens Fastighets HB Humlegården	916604-6459	Stockholm	188 722	29,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
CAB Group AB	556131-2223	Örebro	1 582	28,8	93,5	8,1	10,7	10,7	26,9
European Alliance Partners Company AG ¹⁾	CH-0203026423-1	Zürich	10 569	14,3	71,4	2,0	6,8	6,8	10,2
Summa					164,9	10,1	17,5	17,5	37,1

Samtliga aktier och andelar är onoterade.

Anskaffningsvärde	2015-12-31	2014-12-31
Ingående balans	17,5	17,5
Utgående balans	17,5	17,5
Redovisat värde	17,5	17,5
Verkligt värde	37,1	35,2

Finansiell information i sammandrag avseende intresseföretagen

Uppgifterna avser Länsförsäkringar Saks ägarandel	2015	2014
Intäkter	59,1	60,4
Resultat	2,6	9,5
Tillgångar	59,9	52,3
Skulder	22,8	17,1
Eget kapital	37,1	35,2

¹⁾ Anledningen till varför European Alliance Partners Company AG klassificeras som intresseföretag trots att ägarandelen understiger 20 procent är att Länsförsäkringar Sak anses ha ett betydande inflytande i bolaget. Länsförsäkringar Sak är representerat i bolagets styrelse och har rättighet att delta i alla beslut som fattas, inklusive strategiska frågor och frågor som rör riktlinjer, budget och verksamhetsplaner. Vidare sker ett stort utbyte av information med bolaget.

23 AKTIER OCH ANDELAR

	2015-12-31	2014-12-31
Onoterade aktier och andelar	35,9	37,6
Summa	35,9	37,6
Anskaffningsvärde	155,3	154,9

24 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

	2015-12-31	2014-12-31
Emittent		
Svenska staten	781,3	369,2
Svenska bostadsinstitut	411,0	373,6
Övriga svenska emittenter	879,9	635,4
Övriga utländska emittenter	1 317,0	1 464,9
Summa	3 389,2	2 843,1
Upplupet anskaffningsvärde	3 293,7	2 603,6
Marknadsstatus		
Noterade värdepapper	3 289,2	2 812,1
Onoterade värdepapper	100,0	31,0
Summa	3 389,2	2 843,1
Bokförda värden jämfört med nominellt belopp		
Summa överstigande belopp	108,7	140,2
Summa understigande belopp	-5,3	-0,6

25 DERIVAT

	Verkliga värden 2015-12-31	Nominellt belopp 2015-12-31	Verkliga värden 2014-12-31	Nominellt belopp 2014-12-31
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll				
Aktierelaterade derivat	0,0	0,0	-	-
Ränterelaterade derivat	0,8	-266,2	2,4	-226,1
Valutarelaterade derivat	27,4	1 474,9	12,1	-409,4
	28,2	1 208,7	14,5	-635,5
Derivatinstrument med negativa värden				
Aktierelaterade derivat	0,1	1,0	-	-
Ränterelaterade derivat	3,8	66,3	0,0	5,0
Valutarelaterade derivat	13,7	-440,0	67,3	1 478,6
	17,6	-372,7	67,3	1 483,6

26 FORDRINGAR AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING

	2015-12-31	2014-12-31
Fordringar på försäkringstagare	310,2	352,7
Fordringar på försäkringsmäklare	6,7	43,6
Fordringar på försäkringsföretag	13,8	7,5
Summa	330,7	403,8

27 ÖVRIGA FORDRINGAR

	2015-12-31	2014-12-31
Fordringar avseende koncernföretag	529,6	501,6
Fordran på moderbolag	80,0	98,3
Fordringar avseende Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB	0,0	1,6
Övriga fordringar	-20,7	145,5
Summa	588,9	747,0

28 UPPLUPNA RÄNTEINTÄKTER

	2015-12-31	2014-12-31
Upplupna räntor avseende koncernföretag	0,4	1,2
Övriga upplupna räntor	10,0	9,2
Summa	10,4	10,4

29 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående förutbetalda anskaffningskostnader	20,8	24
Årets avskrivning	-20,8	-24
Årets avsättning	9,9	20,8
Summa	9,9	20,8

Samtliga anskaffningskostnader har en avskrivningstid inom ett år.

30 ÖVRIGA FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2015-12-31	2014-12-31
Övriga upplupna intäkter	2,4	2,5
Övriga förutbetalda kostnader	13,8	18,3
Summa	16,2	20,8

31 OBESKATTADE RESERVER

	2015	2014
Säkerhetsreserver	1 138,9	1 138,9
Periodiseringsfonder		
Avsättning tax 2013	16,7	16,7
Avsättning tax 2014	10,0	10,0
Avsättning tax 2015	39,6	39,6
Avsättning tax 2016	49,7	-
Utgående balans 31 december	116,0	66,3
Summa	1 254,9	1 205,1

32 EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVARDRÖJANDE RISK

	2015-12-31			2014-12-31		
	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto
<i>Ej intjänade premier</i>						
Ingående balans	479,3	8,3	471,0	466,3	14,4	451,9
Avsättningar under perioden	19,5	7,2	12,3	4,8	-6,3	11,1
Valutakursförändring	1,5	-0,1	1,6	8,2	0,2	8,0
Utgående balans	500,3	15,4	484,9	479,3	8,3	471,0
<i>Kvardröjande risk</i>						
Ingående balans	9,7	-	9,7	6,8	-	6,8
Avsättningar under perioden	-5,0	-	-5,0	2,9	-	2,9
Utgående balans	4,7	-	4,7	9,7	-	9,7
Summa ej intjänade premier och kvardröjande risk	505,0	15,4	489,6	489,0	8,3	480,7

33 OREGLERADE SKADOR

	2015-12-31			2014-12-31		
	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto
Inträffade och rapporterade skador	6 183,1	4 362,7	1 820,4	6 198,6	2 712,5	3 486,1
Inträffade men ej rapporterade skador	7 197,2	5 780,9	1 416,3	7 221,9	4 473,3	2 748,6
Skadelivräntor	1 568,9	1 359,5	209,4	4 339,8	-	4 339,8
Skaderegleringskostnad	245,0	-	245,3	254,2	3,5	250,7
Summa ingående balans	15 194,2	11 503,0	3 691,2	18 014,5	7 189,3	10 825,2
Periodens avsättning	-946,9	-685,4	-261,5	3 388,6	3 091,0	297,6
Valutakursförändring	-15,4	-	-15,4	65,1	15,5	49,6
Ränteomvärderingseffekt för skadelivräntor	0,9	-7,9	8,8	427,6	-	427,6
Uppräkning av reserv för skadelivräntor ¹⁾	-	-	-	34,0	-	34,0
Utförsel av trafik- och skadelivränteaffär						
Överlåtna försäkringsbestånd	-	-	-	-2 088,6	-	-2 088,6
Återförsäkring av trafikförsäkring	-	-	-	-	2 566,7	-2 566,7
Överföring av skadelivräntor	-	-	-	-4 647,0	-1 359,5	-3 287,5
Summa årets förändring	-961,4	-693,3	-268,1	-2 820,3	4 313,7	-7 134,0
Inträffade och rapporterade skador	5 392,7	3 749,0	1 643,7	6 183,1	4 362,6	1 820,5
Inträffade men ej rapporterade skador	7 105,7	5 754,8	1 350,9	7 197,2	5 780,9	1 416,3
Skadelivräntor	1 515,5	1 305,9	209,6	1 568,9	1 359,5	209,4
Skaderegleringskostnad	218,9	-	218,9	245,0	-	245,0
Summa utgående balans	14 232,8	10 809,7	3 423,1	15 194,2	11 503,0	3 691,2

¹⁾ Notera att i Överförd kapitalavkastning ingår ej avsättning för skadelivräntor, och diskonteringsräntan för skadelivräntorna är 2,65%.

34 PENSIONER OCH LIKANDE FÖRPLIKTELSE

Avsättning för förtida uttag enligt pensionsavtal	2015-12-31	2014-12-31
Ingående balans	24,1	27,7
Årets avsättning(+)/återföring(-)	-1,0	-3,6
Utgående balans	23,1	24,1

Av pensionsavsättningarna avser 8,0 (8,3) 62-årsregeln. Enligt Pensionsavtal för försäkringsbranschen kan personer födda 1955 eller tidigare frivilligt gå i pension från 62 års ålder. Avsättningen är aktuariellt beräknad enligt de försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsgrunder som tillämpas för individuellt utfärdad livförsäkring. Beräkningarna utgår från en sammanställning avseende ålder och årlig pension beräknad som ett genomsnitt per åldersgrupp. En sannolikhetsbedömning har gjorts att 40 procent kommer att utnyttja möjligheten till förtida uttag. Resterande 60 procent redovisas bland eventualförpliktelser.

35 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	2015-12-31	2014-12-31
Avsättning för åtagande enligt avtal	9,4	10,9
Övriga avsättningar	1,4	1,3
Summa	10,8	12,2

36 SKULDER AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING

	2015-12-31	2014-12-31
Skulder till försäringstagare	297,5	295,5
Skulder till försäkringsmäklare	6,5	3,6
Skulder till försäkringsföretag	289,2	1 193,3
Summa	593,2	1 492,4

38 PENSIONER

Förmånsbestämda pensionsplaner

Bolaget har en förmånsbestämd pensionsplan som är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen. Personer som är födda 1955 eller tidigare kan frivilligt gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren för denna plan är utformade så, att som pension erhålls cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder. Utöver denna plan finns

	2015-12-31	2014-12-31
Pensionsförpliktelser		
Avsatt till pensioner	4,1	4,6
Övriga avsättningar	11,0	11,6
Summa	15,1	16,2
Av det belopp som redovisas som Avsatt till pensioner omfattas endast följande belopp av Tryggandelagen	4,1	4,6
Årets förändring av kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi för vilka det inte finns några avskilda tillgångar		
Ingående kapitalvärde den 1 januari enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelser	11,6	14,3
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad som påverkat resultatet	-0,6	-2,7
Räntekostnad	0,0	0,0
Kapitalvärdet per den 31 december	11,0	11,6
Årets förändring av kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi vilka helt eller delvis täcks av särskilt avskilda tillgångar		
Ingående kapitalvärde den 1 januari enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelser	4,6	6,2
Utbetalda pensioner	-0,9	-0,9
Annan förändring av kapitalvärdet	0,4	-0,7
Kapitalvärdet per den 31 december	4,1	4,6
Årets förändring av det totala kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi		
Ingående kapitalvärde den 1 januari enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelser	16,2	20,5
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad som påverkat resultatet	-0,6	-2,7
Räntekostnad	0,0	0,0
Utbetalda pensioner	-0,9	-0,9
Annan förändring av kapitalvärdet	0,4	-0,7
Kapitalvärdet per den 31 december	15,1	16,2
Verkligt värde avseende särskilt avskilda tillgångar		
Verkligt värde per den 1 januari	14,2	15,1
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar	0,0	0,1
Betalningar till och från pensionsstiftelserna	-0,9	-0,9
Överskott i särskilt avskilda tillgångar (Verkligt värde av särskilt avskilda tillgångar till den del detta ej påverkat företagets redovisning)	-8,6	-9,0
Verkligt värde per den 31 december	4,7	5,3
Netto pensionsförpliktelser per den 31 december	10,4	10,9

37 ÖVRIGA SKULDER

	2015-12-31	2014-12-31
Skulder avseende koncernföretag	61,1	55,7
Skuld till moderbolaget	365,7	225,1
Skulder avseende Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB	0,4	-
Övriga skulder	37,0	22,5
Summa	464,2	303,3

ett antal mindre planer som nästan enbart omfattar anställda som redan uppnått pensionsåldern. Dessa planer omfattar ålderspension samt i en del fall även efterlevandepension. Pensionsbeloppen utgår i förhållande till slutlönen vid pensioneringen och är i de allra flesta fall livsvariga. I de fall uppräknade av pensionen är avtalad följer koncernen de normer som Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) tillämpar.

	2015-12-31	2014-12-31
Kostnader avseende pensioner		
Pensionering i egen regi		
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad	-0,6	-2,7
Räntekostnad	0,0	0,0
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar	0,0	0,0
Kostnad för pensionering i egen regi	-0,6	-2,7
Kostnader som täcks av överskott i särskilt avskilda tillgångar	0,0	0,0
Redovisad nettokostnad hänförlig till pensioner	-0,6	-2,7
Verkligt värde av särskilt avskilda tillgångar		
Andelar i räntefonder	17,5	17,5
Kassa och bank	2,5	2,4
Andra tillgångar	0,2	0,1
Skulder	-4,1	-5,4
Summa	16,1	14,6
Avkastningsprocent på särskilt avskilda tillgångar	0,2%	0,2%
Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser		
Diskonteringsränta	0,7%	0,5%
Andel som bedöms att frivilligt gå i pension vid 62 års ålder	40,0%	30,0%
Framtida löneökning	2,5%	2,5%
Kapitalet i särskilt avskilda tillgångar överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelser till anställda. Detta överskott redovisas inte i balansräkningen.	8,7	9,0
Avgiftsbestämda pensionsplaner		
Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda. Avgifter för 2016 avseende FTP-planen förväntas uppgå till 18,6 Mkr.		
	2015	2014
Kostnader för avgiftsbestämda planer	26,5	27,1

39 ÖVRIGA UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2015-12-31	2014-12-31
Premier, influtna ej förfallna	109,8	147,8
Övriga förutbetalda intäkter	7,6	7,2
Upplupen semester- och övertidsersättning	11,1	10,9
Övriga upplupna kostnader	25,6	31,6
Summa	154,1	197,5

40 UPPLYSNING OM KVITTNING

Tabellen visar finansiella instrument som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting eller liknande avtal, tillsammans med relaterade säkerheter. Bolaget har ISDA- och CSA -avtal med samtliga derivatmotparter vilket innebär att samtliga exponeringar täcks av dessa typer av avtal. Avtalen ger parterna rätt att kvitta skulder och fordringar

i händelse av betalningsinställelse eller insolvens. Nettobeloppet utgörs av de belopp som i händelse av betalningsinställelse eller insolvens skulle erhållas om beloppet är en tillgång, eller betalas, om beloppet är en skuld.

2015-12-31	Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettingsavtal					
	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen		
				Ramavtal om netting	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	28,2	–	28,2	–17,6	–8,5	2,1
Skulder						
Derivat	–17,6	–	–17,6	17,6	–	0,0
Totalt	10,6	–	10,6	0,0	–8,5	2,1

2014-12-31	Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettingsavtal					
	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen		
				Ramavtal om netting	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	14,5	–	14,5	–5,6	–	8,9
Skulder						
Derivat	–67,3	–	–67,3	5,6	58,9	–2,8
Totalt	–52,8	0	–52,8	0	58,9	6,1

41 KLASSIFICERING AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

2015-12-31	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar och kundfordringar			
TILLGÅNGAR						
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	582,7	–	–	582,7	582,7	
Aktier och andelar	35,9	–	–	35,9	35,9	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 389,2	–	–	3 389,2	3 389,2	
Derivat	–	28,2	–	28,2	28,2	
Övriga finansiella placeringstillgångar	185,5	–	–	185,5	185,5	
Övriga fordringar	–	–	588,2	588,2	588,2	
Kassa och bank	–	–	72,1	72,1	72,1	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	–	–	14,6	14,6	14,6	
Summa	4 193,3	28,2	674,9	4 896,4	4 896,4	

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Innehav för handelsändamål	Andra finansiella skulder			
SKULDER					
Derivat	17,6	–	17,6	17,6	
Övriga skulder	–	444,3	444,3	444,3	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	11,3	11,3	11,3	
Summa	17,6	455,6	473,2	473,2	

Det verkliga värdet på tillgångar klassificerade som Lånefordringar och kundfordringar samt skulder klassificerade som Andra finansiella skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

2014-12-31	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar och kundfordringar			
TILLGÅNGAR						
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	1 064,2	–	–		1 064,2	1 064,2
Aktier och andelar	37,6	–	–		37,6	37,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 843,1	–	–		2 843,1	2 843,1
Derivat	–	14,5	–		14,5	14,5
Övriga finansiella placeringstillgångar	101,7	–	–		101,7	101,7
Övriga fordringar	–	–	726,8		726,8	726,8
Kassa och bank	–	–	651,1		651,1	651,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	–	–	20,8		20,8	20,8
Summa	4 046,6	14,5	1 398,7		5 459,8	5 459,8

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Innehav för handelsändamål	Andra finansiella skulder			
SKULDER					
Derivat	67,3	–		67,3	67,3
Övriga skulder	–	293,6		293,6	293,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	10,4		10,4	10,4
Summa	67,3	304,0		371,3	371,3

Det verkliga värdet på tillgångar klassificerade som Lånefordringar och kundfordringar samt skulder klassificerade som Andra finansiella skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

Värderingsmetoder för verkligt värde

I tabellen framgår finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning utifrån använda värderingsmetoder där:

Nivå 1 avser värden som fastställs från noterade kurser på en aktiv marknad.

Nivå 2 avser värden som fastställs genom beräknade värden på observerbara marknadsnoteringar.

Nivå 3 avser värden som bygger på egna antaganden och bedömningar.

TILLGÅNGAR	2015-12-31				2014-12-31			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	73,6	509,0	–	582,6	444,2	620,0	–	1 064,2
Aktier och andelar	–	5,1	30,8	35,9	–	4,2	33,4	37,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 289,2	–	100,0	3 389,2	2 812,5	–	30,6	2 843,1
Derivat	0,3	27,9	–	28,2	0,6	13,9	–	14,5
Övriga finansiella placeringstillgångar	185,5	–	–	185,5	101,1	–	0,6	101,7
SKULDER								
Derivat	0,3	17,3	–	17,6	0,0	67,3	–	67,3

Det gjordes inte några väsentliga överföringar mellan nivå 1 och nivå 2 under 2015, och inte heller under 2014. Under 2015 och under 2014 förekom inte några överföringar från nivå 3. Aktier och andelar i nivå 3 värderas till eget kapital per aktie utifrån senaste bolagsrapport. Avlistade bolag på obestånd värderas till noll, om annan notering inte kan hittas.

Vinster och förluster redovisas i resultaträkningen under Kapitalavkastning intäkter respektive kostnader. För upplysningar om fastställande av verkligt värde samt värderingsmetoder och indata, se not 1 Redovisningsprinciper.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper vilka ej är noterade på en aktiv marknad utgörs av räntebärande onoterade lån, dessa värderas genom användande av icke observerbara marknadsdata och klassificeras i värderingsnivå 3. Värderingen görs av

externa förvaltare utifrån vedertagna värderingsmodeller vilka innebär att de underliggande innehav som utställaren av lånet innehar värderas utifrån relevanta observerbara marknadspriser då sådana finns samt för innehav vilka marknadspriser ej finns att tillgå till ett verkligt värde som motsvaras av anskaffningsvärdet justerat för eventuella nedskrivningar.

Värdering av Övriga finansiella placeringstillgångar i nivå 3 utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångens anskaffningsvärde då dessa tillgångar har korta löptider.

Förändring nivå 3	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placeringstillgångar	Totalt
Öppningsbalans 2014-01-01	28,3	0,0	3,5	31,8
Förvärv	–	30,0	–	30,0
Avyttringar	–	–	–2,9	–2,9
Redovisat i årets resultat	5,1	0,6	–	5,7
Utgående balans 2014-12-31	33,4	30,6	0,6	64,6
Öppningsbalans 2015-01-01	33,4	30,6	0,6	64,6
Förvärv	0,1	69,4	–	69,5
Avyttringar	–2,7	–	–0,6	–3,3
Förflyttning till nivå 3	–	–	–	–
Utgående balans 2015-12-31	30,8	100,0	0,0	130,8

	2015-12-31			2014-12-31		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
TILLGÅNGAR						
Goodwill	–	–	–	11,9	–	11,9
Andra immateriella tillgångar	1,8	18,3	20,1	10,1	11,7	21,8
Aktier och andelar i koncernföretag	–	2 099,4	2 099,4	–	1 965,7	1 965,7
Aktier och andelar i intresseföretag	–	17,5	17,5	–	17,5	17,5
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	559,8	22,9	582,7	–	1 064,2	1 064,2
Aktier och andelar	–	35,9	35,9	–	37,6	37,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 249,8	2 139,4	3 389,2	348,0	2 495,1	2 843,1
Derivat	27,7	0,5	28,2	12,7	1,8	14,5
Övriga finansiella tillgångar	–	185,5	185,5	–	101,7	101,7
Depåer hos företaget som avgivit återförsäkring	34,2	–	34,2	48,7	–	48,7
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	1 211,4	9 613,7	10 825,1	1 333,3	10 178,0	11 511,3
Fordringar avseende direktförsäkring	330,7	–	330,7	403,8	–	403,8
Fordringar avseende återförsäkring	271,7	–	271,7	304,7	–	304,7
Övriga fordringar	588,9	–	588,9	747,0	–	747,0
Uppskjuten skattefordran	–	2,4	2,4	–	2,8	2,8
Materiella tillgångar	1,4	3,6	5,0	1,1	4,7	5,8
Kassa och bank	72,1	–	72,1	651,1	–	651,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	36,5	–	36,5	52,0	–	52,0
Summa tillgångar	4 386,0	14 139,1	18 525,1	3 924,2	15 880,9	19 805,2
SKULDER						
Försäkringstekniska avsättningar	2 579,9	12 157,9	14 737,8	2 526,2	13 157,0	15 683,2
Övriga avsättningar	–	33,9	33,9	–	36,3	36,3
Depåer från återförsäkrare	19,1	–	19,1	22,8	–	22,8
Aktuell skatteskuld	–	14,9	14,9	–	1,3	1,3
Uppskjuten skatteskuld	–	10,2	10,2	–	12,8	12,8
Skulder avseende direktförsäkring	593,2	–	593,2	1 492,4	–	1 492,4
Skuld avseende återförsäkring	397,6	–	397,6	203,3	–	203,3
Derivat redovisade som skulder	14,0	3,6	17,6	67,3	–	67,3
Övriga skulder	464,2	–	464,2	303,3	–	303,3
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	154,1	–	154,1	197,5	–	197,5
Summa skulder	4 222,1	12 220,5	16 442,6	4 812,8	13 207,4	18 020,2

Återvinningsstiden för värdepapper återspeglar inte likviditeten i portföljen utan slutliga förfall på värdepappren.

43 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

	2015-12-31	2014-12-31
Ställda säkerheter		
Registerförda placeringstillgångar för försäkringstagares räkning, totalt	4 973,7	4 876,4
– varav avseende förmånsberättigade åtaganden	4 973,7	4 876,4
Summa	4 973,7	4 876,4

Den försäkringstekniska skulden vilken svarar mot registerförda tillgångar uppgår till 4 023,4 Mkr.

Registerförda tillgångar enligt 6 Kap 30§ försäkringsrörelselagen uppgår till 4 973,7 Mkr. I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Under rörelsens gång har företaget rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som samtliga försäkringsåtaganden är skuldäckta enligt försäkringsrörelselagen.

	2015-12-31	2014-12-31
Ansvarsförbindelser		
Delägare i Utile Dulci 2 HB	13,9	3,8
Förtida uttag vid 62 års ålder enligt pensionsavtal, 60 procent (70)	11,9	19,4
Summa	25,8	23,2

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounder-skottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga.

44 UPPLYSNINGAR OM NÄRSTÄENDE

Organisation

Länsförsäkringar Sak är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 23 kundägda länsförsäkringsbolag och 16 socken- och häradsbolag. Gemensam verksamhet bedrivs i Länsförsäkringar AB som bland annat tillhandahåller service till Länsförsäkringar Sak. Detta avser bland annat tjänster som kapitalförvaltning, juridik, ekonomi, säkerhet, personal och utveckling av gemensamma IT-system. Organisationen innebär att det förekommer ett stort antal löpande transaktioner och ett antal transaktioner av engångskaraktär mellan Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar AB, systerbolag samt länsförsäkringsbolagen.

Närstående parter

Som närstående juridiska personer till Länsförsäkringar Sak räknas samtliga bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen, Länsförsäkringar Mäklarservice AB och länsförsäkringsbolagen med dotterbolag och socken- och häradsbolagen. Nämnda bolag utgör tillsammans länsförsäkringsgruppen. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter och ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer och av dem ägda bolag.

Prissättning

Prissättningen för serviceverksamheten inom länsförsäkringsgruppen baseras på direkta och indirekta kostnader. En prislista fastställs i samband med budgetprocessen. Totalt sett syftar prissättningen till att fördela kostnaderna rättvist inom företagsgruppen utifrån förbrukning. Utvecklingsprojekt och delar av service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad fördelningsnyckel.

Avtal

Väsentliga avtal för Länsförsäkringar Sak utgörs i huvudsak av outsourcingavtal med Länsförsäkringar AB rörande kapitalförvaltning, IT, service och utveckling. Vidare har avtal ingåtts med Mäklarservice rörande försäljning och med länsförsäkringsbolagen rörande provisioner avseende försäljning, skadereglering samt hantering av återförsäkring. Ytterligare avtal som ingåtts är med Humlegården Fastigheter AB avseende förvaltning av Utile Dulci 2 HB samt handelsbolagsavtal med Länsförsäkringar AB gällande Utile Dulci 2 HB. Länsförsäkringar Sak hyr sina kontorslokaler av moderbolaget Länsförsäkringar AB, som i sin tur hyr dem av fastighetsägaren Utile Dulci 2 HB. Fastighetsägaren är ett dotterbolag till Länsförsäkringar Sak. Utile Dulci 2 HB är finansierat av Länsförsäkringar Sak genom ett lån på 509 (620) Mkr.

Närståendetransaktioner 2015

	Intäkter	Kostnader	Fordringar	Skulder
Moderbolag	4,3	234,4	80,0	365,7
Koncernföretag	622,6	-31,5	1 128,4	62,7
Livkoncern	–	–	0,0	0,4
Länsförsäkringsbolag	493,1	340,4	8 674,4	8 924,7
Övriga närstående	–	13,6	2,9	10,9

Banktillgodohavande och erhållen intäktsränta från Länsförsäkringar Bank AB uppgår till:

Likvida medel hos Länsförsäkringar Bank AB	521,0
Erhållen intäktsränta	–

45 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OM RESULTATRÄKNINGENS POSTER PER FÖRSÄKRINGSKLASS

2015	Totalt	Olycksfall, sjukdom	Motorfordon ansvar mot tredje man	Motorfordon övrig klasser	Sjöfart, luftfart, transport	Brand och annan skada på egendom	Allmän ansvarighet	Rätts-skydd	Summa Direkt försäkring	Mottagen återförsäkring
Premieintäkt, brutto	3 678,3	1 123,3	42,1	122,6	111,1	81,7	136,4	3,5	1 620,7	2 057,6
Försäringersättningar, brutto	-2 131,8	-501,2	-42,0	-100,0	-18,3	-71,8	-96,0	-1,8	-831,1	-1 300,7
Driftkostnader, brutto	-474,5	-224,7	-11,3	-22,6	-27,7	-14,4	-32,4	-0,2	-333,3	-141,2
Resultat av avgiven återförsäkring	-606,1	-0,3	8,0	-1,8	-10,4	-3,9	-5,6	-0,1	-14,1	-592,0
Resultat	465,9	397,1	-3,1	-1,8	54,7	-8,4	2,4	1,4	442,3	23,6
Premieinkomst, brutto	3 692,8	1 154,9	42,2	117,4	110,9	81,5	139,7	3,8	1 650,4	2 042,4

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 25 februari 2016.
Företagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman 2016.

Sten Dunér
Ordförande

Ricard Robbstål
Styrelseledamot

Mariette Nicander
Styrelseledamot

Carl Henrik Ohlsson
Styrelseledamot

Göran Spetz
Styrelseledamot

Magnus Olsson
Styrelseledamot

Anna Sandqvist
Arbetstagarrepresentant

Linnéa Niklasson
Arbetstagarrepresentant

Ann Sommer
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 25 februari 2016.

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ),
org. nr 502010-9681

Rapport om årsredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision

innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolags (publ) finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 25 februari 2016

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Styrelse och revisor

Sten Dunér ¹

Styrelsens ordförande. Född 1951. Vd Länsförsäkringar AB. Invald 2009. **Utbildning:** Civilekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Fondliv, ledamot Länsförsäkringar Liv, Svensk Försäkring, Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation, European Alliance Partners Company AG och Fastighets AB Balder. **Tidigare erfarenhet:** CFO och andra chefsbefattningar inom Länsförsäkringar AB.

Ricard Robbstål ²

Född 1970. Vd Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän. Invald: 2015. **Utbildning:** MBA Harvard/Stanford samt Beteendevetenskap. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, ledamot Platzer Fastigheter. **Tidigare erfarenhet:** Vd/Koncernchef Göteborgsposten och Stampen Local Media.

Mariette Nicander ³

Född 1960. Vd Länsförsäkringar Gotland. Invald 2012. **Utbildning:** Jur.kand. **Övriga styrelseuppdrag:** Brandförebyggarna Gotland samt Tillväxt Gotland. **Tidigare erfarenhet:** Verksam inom försäkringsbranschen sedan 1984.

Carl Henrik Ohlsson ⁴

Född 1953. Vd Länsförsäkringar Skaraborg t o m 150930, därefter Vd Skaraborg Invest. Invald 2012. **Utbildning:** Agronom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Gothia Intresseförening, Ordförande Next Skövde AB, Ledamot Vara Konserthus AB, Ledamot Högskolan i Skövde. **Tidigare erfarenhet:** Vd Länsförsäkringar Skaraborg, Vd Hushållningssällskapet Skaraborg.

Magnus Olsson ⁵

Född 1964. Vd Länsförsäkringar Blekinge t o m 151130, därefter regionschef öst LRF Konsult. Invald: 2014. **Utbildning:** Agronom med ekonomisk inriktning. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Länsförsäkringar Gruppliv, Länsförsäkringar Affärsservice Sydost AB t o m 151201. **Tidigare erfarenhet:** Verksam inom Länsförsäkringar sedan 1997.

Göran Spetz ⁶

Född 1956. Vd Länsförsäkringar Västerbotten. Invald 2010. **Utbildning:** Maskiningenjör. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar i Norr Holding AB, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling. **Tidigare erfarenhet:** Verksam i Länsförsäkringar Västerbotten sedan 1979.

ARBETSTAGARREPRESENTANTER

Linnéa Niklasson ⁷

Född 1958. Objektspecialist Integration. Arbetstagarrepresentant. Invald: 2014. **Utbildning:** Systemutvecklare, Gymnasieekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Länsförsäkringar AB, Agria Djurförsäkring, Ordförande Länsförsäkringar AB FTF-klubb, Andelsstiftelse Ekorren. **Tidigare erfarenhet:** Testledare/Change management Länsförsäkringar AB, Systemutvecklare Agria, Gruppchef Esselte Meto. **Suppleant:** Jan Ingman.

Anna Sandqvist ⁸

Född 1963. Compliance. Arbetstagar-representant. Invald: 2014. **Utbildning:** Fil.kand. **Övriga styrelseuppdrag:** Arbetstagarledamot SACO i styrelsen för Länsförsäkringar AB, Ordförande i SACO-förening vid Länsförsäkringar AB, Ledamot i Bank- och försäkringssektionen Jusek. **Tidigare erfarenhet:** AMF Pension, Wasa Försäkringar. **Suppleant:** Lotta Möller.

REVISOR

Gunilla Wernelind

Ordinarie, vald av bolagsstämman.
Auktoriserad revisor, KPMG.

Ledning

Ann Sommer

Vd

Thomas Abrahamsson

Hälsa

Tobias Andersson

Återförsäkring och Specialaffär

Carina Bodesand

Affärsstöd

Gunnel Karlsson

CFO

Göran Laurén

Kapitalförvaltning

Birger Lövgren

Agria

Totte Pikanen

Chefaktuarie

Michael Truwert

Chefsjurist

Marie-Louise Skånberg

HR

ARBETSTAGARREPRESENTANTER

Anna Sandqvist

Linnéa Niklasson

Definitioner

Avvecklingsresultat

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång reserveras medel i avsättning oreglerade skador. Den bedömning av kommande utbetalningar som gjorts kan emellertid av olika skäl visa sig felaktig. Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en avvecklingsvinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

Direktavkastningsprocent

Direktavkastningsprocenten beräknas som summan av ränteintäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar, förvaltningskostnader i kapitalförvaltningen samt driftskostnader i fastigheter, för de tillgångar som omfattas av placeringsriktlinjer, i förhållande till dessa tillgångars genomsnittliga värde under året.

Direkt försäkring

Försäkringsavtal som utgör avtal direkt mellan försäkringsgivare och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är här, till skillnad från vid mottagen återförsäkring, direkt ansvarigt gentemot försäkringstagaren.

Diskontering av oreglerade skador

Nuvärdesberäkning av framtida skadeutbetalningar i försäkringsaffär med lång avvecklingstid.

Driftskostnader

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnader för försäljning, förvaltning och administration.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnader i förhållande till premieintäkter efter avgiven återförsäkring, uttryckt i procent.

Efter avgiven återförsäkring

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som inte återförsäkras hos andra bolag. Ibland används även begreppet för egen räkning.

Erforderlig solvensmarginal

Den lägsta tillåtna nivån på kapitalbasen för försäkringsbolag. Den erforderliga solvensmarginalen beräknas enligt reglerna i Försäkringsrörelselagen.

Ej intjänade premier

En skuldpost, som motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs till nästkommande år.

Försäkringsersättning

Kostnaden för inträffade skador under räkenskapsåret, inklusive kostnaden för skador som ännu inte har anmälts till försäkringsbolaget. I kostnaden ingår också avvecklingsresultat, det resultat som uppkommer på i närmast föregående bokslut gjord avsättning för oreglerade skador.

Försäkringstekniska avsättningar

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, samt avsättning för oreglerade skador och motsvarande förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Premier betalas i förskott medan drifts- och skadekostnader betalas i efterskott. De medel som inte har betalats ut placerar bolaget under tiden så det ger en avkastning. Den beräknade räntan (kalkylräntan) på dessa placeringar förs över från kapitalavkastningen till försäkringsrörelsen. I och med ändringen av redovisningsprincip för värdesäkrade skadelivräntor, redovisas detta som en ökad kapitalkostnad för Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen, mot att förändring i avsättning oreglerade skador minskar totala försäkringsersättningar.

Kapitalbas

Redovisat eget kapital efter föreslagen utdelning, plus obeskattade reserver övervärden på fastigheter, minus immateriella tillgångar.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent. Konsolideringsgraden, beräknad på detta sätt, är det mått på kapitalstyrka hos försäkringsbolag som normalt används.

Konsolideringskapital

Redovisat eget kapital, plus obeskattade reserver, uppskjuten skatteskuld och övervärden på fastigheter.

Premieinkomst

Premier som betalats in under året eller är upptagna som fordran vid årets slut eftersom de har förfallit till betalning. Premieinkomst är ett vanligt mått på försäkringsrörelsens volym.

Premieintäkt

Den del av premieinkomsten som avser räkenskapsåret.

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Premieintäkter minskat med försäkringsersättningar och driftskostnader i försäkringsrörelsen plus resultatet av avgiven återförsäkring och kapitalavkastning överförd från finansrörelsen.

Skadeprocent

Förhållandet mellan försäkringsersättningar, inklusive skaderegleringskostnader och premieintäkter efter avgiven återförsäkring, uttryckt i procent.

Säkerhetsreserv

Avsättning till säkerhetsreserv är en bokslutsdisposition. Säkerhetsreserven är till för att utjämna svängningar i riskförloppet och osäkerhet i beräkningsunderlaget för avsättning ej intjänade premier och oreglerade skador.

Totalavkastningsprocent

Med totalavkastningsprocent avses summan av direktavkastning och värdeförändring i placeringsportföljen för de tillgångar som omfattas av placeringsriktlinjerna, med beaktande av direkta transaktionskostnader men utan beaktande av förvaltningskostnader, i förhållande till dessa tillgångars genomsnittliga värde under året. Värdeförändring i tillgångar för skuldsäkring ingår i talet, men värdeförändring i de diskonterade försäkringstekniska avsättningar ingår ej i totalavkastningen.

Totalkostnadsprocent

Summan av driftskostnader i försäkringsrörelsen och försäkringsersättningar i förhållande till premieintäkter efter avgiven återförsäkring, uttryckt i procent.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatteskuld/fordran avser temporära skattepliktiga skillnader.

Återförsäkring

Risikfördelningsmetod som innebär att ett försäkringsbolag köper täckning för någon del av sitt ansvar i ingångna försäkrings- eller återförsäkringsavtal, så kallad avgiven återförsäkring. Mottagen återförsäkring från andra försäkringsbolag i form av återförsäkring.

Adress

Länsförsäkringar Sak

106 50 Stockholm

Besök: Tegeluddsvägen 11-13

Tfn: 08-588 400 00

E-post: info@lansforsakringar.se

Produktion: Länsförsäkringar Sak i samarbete med Hallvarsson & Halvarsson.
Foto: Länsförsäkringars bildbank, Johnér. Tryck: GöteborgsTryckeriet. Vi trycker på det miljövänliga.

